

OFFISERSBLADET

Tidsskrift for Befalets Fellesorganisasjon

SIDE 8:

Dag Stutlien – ny leder BFO

3
2023

BFOs 12.
Ordinære Kongress

Minerydder-
skvadronen
– status

Spesialist
– derfor slutter jeg

Forsvarssjefens
Fagmilitære Råd

Unrivalled mobility. Proven technology.

The unstoppable Nordic hero

Beowulf, the winner of the U.S. Army's Cold Weather All-Terrain Vehicle program, is the go-anywhere system of choice for arctic environments. Capable of operating in any terrain, whether it's snow, ice, rock, sand, mud or steep mountainous climbs, Beowulf's amphibious capability also allows it to swim in flooded areas or pass obstacles using lakes and coastal waterways. Based on the legendary Bv206 and BvS10 All-Terrain Vehicles, Beowulf is the modern, proven, articulated vehicle for moving personnel and cargo in multiple operational roles under the most remote and harshest conditions.

boesystems.com/Beowulf

@BAESystemsNorge

BAE SYSTEMS

Takk for meg og velkommen til ny redaktør!

AVTROPPEDE REDAKTØR EINAR HOLST CLAUSEN

Jeg har i 22 1/2 år hatt gleden av å være redaktør i Offisersbladet. En «enmanns redaksjon», med stor frihet etter Redaktørplakaten. Det vil si fullt ansvar for innhold, med utstrakt reiseaktivitet, skrivearbeid, foto, ansvar for økonomi, annonsering, kontakt og forhandlinger med trykkeri og adresseringsfirma. Ikke minst tett kontakt og koordinering med min freelance grafiker, frilansskribenter, samt min frilans annonseselger. Det ble mange svært spennende og interessante år, en form for livsstil. Hele tiden har jeg følt meg privilegert. Det har vært reiser, reportasjer og opplevelser som ikke mange er forunt. Ikke minst at jeg har fått jobbe med så mange dyktige kollegaer i BFO. En stor takk til BFO som ga meg redaksjonell frihet.

Når jeg takker for meg etter over 22 fantastiske redaktør-år, er det gledelig og betryggende å kunne overlate Offisersbladet til Øyvind Førland Olsen, som har 14 års fartstid som journalist i Forsvarets Forum. Øyvind kjenner derfor Forsvaret godt, og har solid journalistisk utdanning med en mastergrad i journalistikk. Vi er også heldige som har fått en lang og god overlappingsperiode. Lykke til som redaktør i Offisersbladet Øyvind!

Einar

Avtroppende redaktør Offisersbladet

Historier om Forsvaret

ØYVIND FØRLAND OLSEN NY REDAKTØR

Det siste året har jeg vært kommunikasjonsrådgiver, og fylt tomrommet etter en av BFOs dyktige ansatte som er tilbake i jobb etter permisjon. Da har jeg tatt del i organisasjonslivet, stått på stand og vært med på å utvikle BFO digitalt – nå også med vår medlems-app som du kan lese om i denne utgaven. Hensikten har likevel vært at jeg skulle ta over etter Einar. Det var aldri noen tvil da jeg fikk tilbudet om å forlate min tidligere arbeidsgiver til fordel for BFO og redaktørjobben i Offisersbladet.

Nå skal jeg jobbe med det jeg ønsker; sette søkelyset på Forsvaret, de ansattes arbeidssituasjon og bidra til å få fram historiene som ennå ikke er fortalt. Jeg ønsker å bygge videre på det solide arbeidet som er lagt ned i Offisersbladet. Det handler blant annet om at våre medlemmer skal føle et eierskap til bladet ved at de aktivt bidrar til å stake ut kursen for Offisersbladet. Vår lille enmannsredaksjon, med god støtte av tillitsvalgte og ansatte i BFO, fungerer slettes ikke alene. For å lage et godt og relevant magasin, er vi avhengig av at dere åpner dørene for Offisersbladet og BFO. Det håper jeg dere ønsker og at dere benytter muligheten forsvarssjefen har understreket betydningen av tidligere; «For å sikre at Forsvaret utvikler seg i riktig retning er åpenhet og debatt helt vesentlig».

Jeg er takknemlig for tilliten jeg har blitt vist i forbindelse med at jeg får muligheten til å utvikle og fjerne Offisersbladet. Den varme velkomsten jeg har fått av BFO og Einar fra dag én, gjør at jeg er trygg på at jeg har valgt en god arbeidsplass. Og fra dere som leser denne og kommende utgaver av Offisersbladet, ønsker jeg tips, ris og ros. BFO, Offisersbladet og undertegnede vokser ikke uten tilbakemeldinger for når vi trår feil og hver gang vi gjør rett.

Øyvind

Påtroppende redaktør Offisersbladet

3/23

OFFISERSBLADET

Organ for Befalets Fellesorganisasjon

BFO:

Postboks 501 Sentrum, 0105 Oslo

Telefon 23 10 02 20

E-post: post@bfo.no – Internett: www.bfo.no

OFFISERSBLADETS TILSYNSKOMITÉ:

Ris og ros, og eventuelle tips om utgavene kan sendes til tilsynskomiteen@bfo.no

ANSVARLIG UTGIVER:

Rune Rudberg, leder BFO

REDAKTØR:

Einar Holst Clausen

REDAKSJON OG ABONNEMENTSAVDELING:

Se adresse for BFO

E-post: offisersbladet@bfo.no

Tlf. abonnementsavdeling: 23 10 02 20

E-post: mona.audne@bfo.no

Tilsluttet Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund-Stat

ANNONSESALG:

E-post: offisersbladet@bfo.no

Mobil: 480 91 607

Signerte artikler representerer ikke nødvendigvis BFOs mening. Forfattere er selv ansvarlig for innholdet og de meninger som fremholdes. Usignert innhold er redaksjonelt.

GRAFISK PRODUKSJON:

Design: PITBOX AS post@pitbox.no

Trykk: UnitedPress Poligrafija

BILDER:

Hvis ikke annet er oppgitt, er bildene tatt av Forsvaret.

FORSIDE:

Fra BFOs 12. Ordinære Kongress der Dag Stutlien ble valgt som ny leder BFO. Foto: Øyvind Førland Olsen

REDAKSJONEN AVSLUTTET:

21. juni 2023

(Bekreftet opplag 2. halvår 2022 - 10.500)

UTGIVELSESPAN 2023:

NUMMER	MATR.FRIST	UTGIVELSE
Nr 4, september	18. august	1. september
Nr 5, oktober	6. oktober	20. oktober
Nr 6, desember	24. november	8. desember

FØLG BFO PÅ:

facebook.com/bfo.no

twitter.com/bfo12

instagram.com/bfo12

HIGH PRECISION OVER LONG DISTANCES

The 155 mm High Explosive Extended Range (HE-ER) is devised to defeat or neutralize targets at long range with a proven 40 km+ firing distance. The ammunition is flexible and versatile. With an interchangeable base bleed or hollow base unit, IM properties, optimized fragmentation, and fuze-technologies for different tactical and operational effects.

Nammo's 155 mm HE-ER is qualified and ready for use in K9, Archer and PzH 2000 gun systems.

faste saker:

Offisersbladet leder..... 4
BFO leder 24
Giv akt!..... 26
Hva skjer?..... 28
10 gode grunner 31
KAFO leder/BFO Ung..... 36
Pensjonssidene 38
Litt av hvert 40, 42, 43, 63
Leserinnelegg 51
Tilbakeblikk..... 67
Filmanmeldelse 68
Internasjonale nyheter..... 70

artikler:

Personellet må få en levedyktig pensjon 8
Verdt å vite fra kongressen 12
BFO er ute med app 14
Gamle – men fortsatt de mest effektive minerydderne i NATO..... 16
50 år med minerydding for NATO..... 20
Forsvaskommisjonen: – Det vi skal kjøpe er moderat..... 44
– For å beholde personell må vi være mer fleksible..... 48
Spesialist i Forsvaret: – Derfor slutter jeg..... 54
Hele Norges Kongeskip 60
Aurora 2023 – Sveriges store totalforsvars-øvelse..... 64

8-11

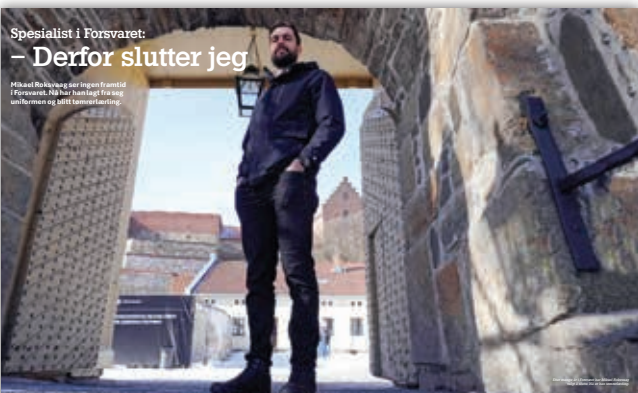
20-22

44-46

54-59

Den originale Jervenduken

NORSKE SOLDATERS FØRSTEVALG I OVER 30 ÅR

RÅSTERK I SØM OG UTFØRELSE.
TÅLER JULING. HOLDER MÅL.

- Holder soldaten varm
- Holder soldaten tørr
- Gir ly for vær og vind
- Effektiv kamuflasje
- Lett i vekt, lett å bære, tar liten plass
- Kan brukes som regnponcho, vindsekk, enmannstelt, gapahuk og båreduk.
- Danske stat har donert 4.400 Jervenduker til det Ukrainske forsvar.

JERVEN

1982

HEAD OFFICE

YTREBYGDSVEGEN 37
5251 SØREIDGREND

SHOW ROOM

EITRHEIMSVEN 52
5750 ODDA

CONTACT PERSON – JARLE SKOGHEIM

TELEPHONE – +47 922 49 061
E-MAIL – JARLE@JERVEN.NO

TELEPHONE – +47 536 48 050
E-MAIL – POST@JERVEN.NO

WWW.JERVEN.NO

WWW.JERVEN-COMBAT.COM

– Personellet må få en levedyktig pensjon

Dag Stutlien og Lars Ullensvang er BFOs nye makkerpar. Det viktigste nå er å sikre medlemmene en bedre pensjonsavtale.

■ Av Øyvind Førland Olsen
Foto Øyvind Førland Olsen

– Vi må få pensjon på variable tillegg. Gjør vi ikke det er den pensjonsavtalen som ligger på bordet så dårlig at vi kan gjøre all

verdens tiltak for å beholde og rekruttere personell, men det vil slå beina under de tiltakene.

– Vi må få på plass en pensjon det er mulig å leve av, sier BFO-leder Dag Stutlien (49).

– **Når kan det løse seg?**

– Det skulle vært ferdig nå i vår, men er nå utsatt til høsten. Jeg tror

og håper at dette løser seg i løpet av året. Det er ikke et alternativ at det ikke gjør det.

VALGT PÅ KONGRESS

Det har knapt gått en time siden Dag Stutlien og Lars Ullensvang (44) ble klappet fram av delegatene under BFOs kongress på Sundvolden da Offisersbladet møter BFOs nye ledelse.

fakta:

VALG AV LEDER OG NESTLEDER

Valget ble gjennomført under BFOs 12. ordinære kongress 15. juni

Dag Stutlien (49)

Leder i BFO
Kommandørkaptein, utdannet ved Sjøkrigsskolen og Stabsskolen
Gift og har to barn
Bor i Lommedalen

Lars Ullensvang (44)

Nestleder i BFO
Major, utdannet Luftforsvarets tekniske befalsskole og Luftkrigsskolen. Han har også en master i Business administration fra Universitetet i Agder
Samboer og to barn
Bor på Kjeller

Innstillingen fra valgkomiteen fikk flertall og nå er det en major fra Luftforsvaret og en kommandørkaptein fra Sjøforsvaret som skal stake ut kursen for BFO de nærmeste årene.

ETTERLYSER POLITISK VILJE

Under angrep fra innpåsletne mygg som ble klekket i det varme sommer været ved Tyrifjorden, forteller «makker-

paret», som de omtaler seg, om veien videre for BFO.

– Nå er det flere utredninger og mennesker som sier at det er alvor og at vi må gjøre noe, sier Lars Ullensvang og viser blant annet til utredningen fra Forsvarskommisjonen og forsvarssjefens fagmilitære råd:

– Det er jo masse tiltak vi kan gjøre nå, hvis det er politisk vilje. Vi

trenger ikke utrede at personellet skal ha akseptable boforhold. Mugg er ikke et tiltak for å rekruttere og beholde, sier Ullensvang som viser til at mye av boligmassen i Forsvaret har en dårlig standard.

FUNDAMENTET I BFO

Stutlien og Ullensvang er tydelige på at de ønsker å bygge videre på

Leder i BFO Dag Stutlien (t.h.) og nestleder Lars Ullensvang sier at ansatte i Forsvaret må få en pensjon de kan leve av, og at det innebærer opptjening på variable tillegg.

Lars Ullensvang er major og har bakgrunn fra Luftforsvaret. Han ble omtalt som en «tungvekt» av valgkomiteen som innstilte ham som nestleder.

«fundamentet» etter tidligere BFO-ledere som Rune Rudberg og Jens Jahren. Førstnevnte hadde sin siste kongress på Sundvolden i år, mens Jahren er leder i YS stat.

Det handler om kontinuitet og bli enda bedre på det man allerede gjør – for at BFO skal få gjennomslag på vegne av medlemmene, forteller Stutlien.

– Det innebærer god dialog med Forsvarets militære og politiske ledelse og fremsette løsningsforslag basert på fakta, slik at vår stemme blir lyttet til. Det trenger de, for vår stemme teller fordi vi er en stor fagforening, sier Stutlien.

– En av de tingene jeg opplever at medlemmene ønsker seg mer av, er kommunikasjon. Vi må bli

enda bedre til å kommunisere med regionene og deres medlemmer, for å etablere en forståelse om at vi er her for dem, sier Ullensvang.

Stutlien og Ullensvang mener at BFO må bli flinkere til å vise fram arbeidet som gjøres på vegne av medlemmene.

– Det å få informasjon og nyheter

kjapt ut; hvor vi får vist fram de seirene vi har, er viktig. Vi gjør veldig mye godt arbeid og medlemmene må se det også, sier Stutlien.

FLERE KANDIDATER TIL VERVENE

I minuttene før avstemningen ble avholdt på Sundvolden, fortalte

Lars Ullensvang er major og har bakgrunn fra Luftforsvaret. Han ble omtalt som en «tungveker» av valgkomiteen som innstilte ham som nestleder.

valgkomiteen om arbeidet som lå til grunn for innstillingen av Stutlien og Ullensvang. Det hadde vært flere kandidater til intervju, men det var til slutt en sjøoffiser fra Lommedalen og major fra Luftforsvaret som ble foretrukket av komiteen.

Begrunnelsen for innstillingen var flere, men hva tenker de selv om

hvilke personlige egenskaper de har for rollen som leder og nestleder?

– Jeg har selv stilt meg det spørsmålet nå før kongressen, og hva jeg er god til etter 30 år i Forsvaret, sier Stutlien:

– Jeg kan forvaltningsfaget, jeg er god til å håndtere mennesker og bygge relasjoner, samt å få kontakt

med dem vi ønsker for å få til en god dialog. Det handler om å gi og få tillit.

«EN TUNGVEKER»

Så tar Ullensvang ordet. Han ble omtalt som en «tungveker» av valgkomiteen på bakgrunn av vervene han har påtatt seg i BFO i en årrekke:

– Jeg føler at jeg har organisatorisk kunnskap og jeg kjenner BFO godt. Der utfyller jeg Dag godt med tanke på BFOs historikk og politikk. Jeg kan bidra med å få Hovedstyret opp å gå, og få omsatt politikken vår til resultat.

– Nå skal vi markere at det er vi som er politisk ledelse i BFO, sier Ullensvang.

Verdt å vite fra kongressen

Det var ikke bare valg av leder og nestleder under kongressen på Sundvolden hotell. Dette var noen av høydepunktene.

Heidi Fredriksson Kaplan ble tildelt BFOs hederspris 13. juni.

Helene Olafsen mener lønn og grad i enda større grad bør henge sammen. Foto Rebecca Bjerga.

Det var få ledige seter under BFOs kongress på Sundvolden.

■ Tekst & foto Øyvind Førland Olsen

BFOs kongress avholdes hvert tredje år. Under den 12. ordinære kongressen på Sundvolden hotell ble også BFOs hederspris utdelt ved tillitsvalgt Hans Petter Myrseth. Han ble for øvrig tildelt prisen i 2021.

Dette året var det Heidi Fredriksson Kaplan (43), som tjenestegjør i HV-01 på Rygge, som ble tildelt BFOs hederspris i år.

Kaplan mottok trampeklapp da hun gikk opp på scenen tirsdag 13. juni.

– Jeg står her og tenker på alle som har mottatt denne prisen og hvor glad jeg har vært da de fikk den. Jeg hadde aldri tenkt at jeg var i en sånn kategori.

– Den anerkjennelsen takker jeg utrolig mye for, sa en synlig rørt Kaplan da hun ble overrakt det synlige beviset på anerkjennelsen.

PENSJON OG PERSONELL

Det ble også fattet resolusjoner under kongressen. Presse- og redaksjonskomiteen fremmet blant annet følgende forslag som det ble stemt

over av de fremmøtte delegatene:

«Personellflukten fra Forsvaret er en krise. Den sterkeste kritikkformen «svært alvorlig» blir brukt når personell- og kompetansesystemet i Forsvaret omtales, og alvoret virker ikke å treffe den militære og politiske ledelsen av Forsvaret. BFO krever handling, nå!».

Den andre resolusjonsteksten som ble fremmet var knyttet til pensjon, og der het det:

«Militært tilsatte får ikke pensjonsopptjening på variable tillegg. Dagens pensjonsvilkår gjør det

utfordrende å beholde personell, og spesielt de unge. Dette har negativ innvirkning på operativ sikkerhet, kompetanse og trivsel. Tiltak for å bedre vilkår, sikre forutsigbarhet rundt pensjon og særalder må på plass.».

Begge resolusjonene fikk et overveldende flertall.

VI SPURTE MEDLEMMENE

Under kongressen fikk vi også anledning til å spørre våre medlemmer hva de mener BFO bør jobbe med fremover.

Rune Rudberg hadde sin siste dag som leder av BFO 15. juni.

Medlem av hovedstyret, Helene Fossum Grønseth gikk på talerstolen og fortalte om behovet for opptjening til pensjon på variable tillegg.

– Jeg mener det er viktig at BFO har fokus på å styrke Forsvarets arbeid med ivaretagelse av personell. Vi har alt for få, vi mister for mange og vi trenger å jobbe med å bistå Forsvaret med å beholde folk, svarte Hanna Sesselja Svare Mikalsen (37).

– BFO gjør fryktelig mye bra i dag, men jeg synes også vi bør jobbe enda mer med å få grad og lønn til å henge sammen, sa Hanne Olafsen (48).

Les flere av svarene på BFO.no.

NYTT HOVEDSTYRE

I tillegg til valg av leder og nestleder under kongressens siste dag 15. juni, ble det også valgt nytt Hovedstyre. Følgende representanter sitter nå i hovedstyre.

- Martin Sløveren Andressen, løytnant, region vest og tjenestested Haakonsværn
- Thomas Olsen, major, region nord og tjenestested Bardufoss
- Ole Anders Øie, brigader, region Viken og tjenestested Akershus

- Stig Snekvik, kommandersjersjant, region Midt og tjenestested Ørlandet
- Ola Øvereng-Bakk Jonson, stabssjersjant, region Indre Østland og tjenestested Rena
- Christian Carstensen, skvadronsmester, region vest og tjenestested Haakonsværn
- Helene Fossum Grønseth, fenrik, region nord og tjenestested Evenes
- Daniel Alexander Ellingsen, major, region Viken og tjenestested Kjeller

Og Rune Rudberg hadde sin siste dag som leder av BFO 15. juni. Vi takker for alle årene du har gitt og BFO og den innsatsen du har lagt ned på våre vegne og for våre medlemmer.

Er du nysgjerrig på mer av det som skjedde under kongressen, er det bare å ta en titt på BFO.no og besøke våre profiler på Facebook, LinkedIn og Instagram.

Mariell Halstensen (th) Dorte
Ødegård har lastet ned BFOs
nye medlemsapp. Nå kan
også du gjøre det!

BFO er ute med app

Nå får medlemmene BFO rett i lomma, sier Mariell Halstensen.

■ AV Kommunikasjonsavdelingen i BFO

Halstensen er én av flere i BFO som har vært tett på arbeidet i utviklingen av vår nye medlemsapplikasjon. Etter flere måneder med utvikling er appen endelig klar for bruk. Nå får du BFO rett i lomma, forklarer Halstensen.

Ifølge Halstensen har det vært behov for effektiv kommunikasjon med medlemmene og et ønske fra medlemmene om å samle de mest brukte funksjonene fra nettsiden bfo.no på et sted.

HVORFOR HAR BEFALETS FELLESORGANISASJON LAGD EN APP?

Vi håper at en app vil forenkle og effektivisere kommunikasjonen, slik at vi kan nå ut med relevant og viktig informasjon fra et samlet sted. Det vil forhåpentligvis også oppleves som smidigere å kommunisere med BFO da man kan melde inn saker og laste opp dokumenter direkte i appen.

Gjennom «min tillitsvalgtsside» vil de tillitsvalgte ha mulighet til å kommunisere direkte med sine medlemmer, og kan på den måten informere når de feks. arrangerer noe i regi av BFO. På den måten håper vi at medlemmene vil føle seg ivaretatt og informerte.

HVA KAN MEDLEMMENE GJØRE OG FINNE I APPEN?

Du kan se medlemsbevis, endre personlig informasjon, se vervespoeng, verve en kollega direkte fra en QR-kode, melde seg på og av kurs, sende inn søknader til stipend og lønnskrav, se rabattavtaler, kontakte og ha dialog med BFO ifm. en sak, komme raskt inn på forsikringssiden og se siste nytt. Dette er bare noe av det man kan gjøre og finne i appen. Vi har også en spennende funksjon som flere kommer til å like. Den er ikke helt klar enda, så vi velger å holde den hemmelig til vi har den på plass.

ER DET IKKE NOK Å HA EN NETTSIDE FOR MEDLEMMENE – HVORFOR BRUKE MASSE PENGER PÅ Å UTVIKLE EN APP?

Appen gir muligheter som ikke nettsiden gir oss, som for eksempel å kommunisere med medlemmene på en mer effektiv måte. Vi kan sende ut push-varsler med relevant informasjon, og appen gir de tillitsvalgte mulighet til å kommunisere med sine medlemmer.

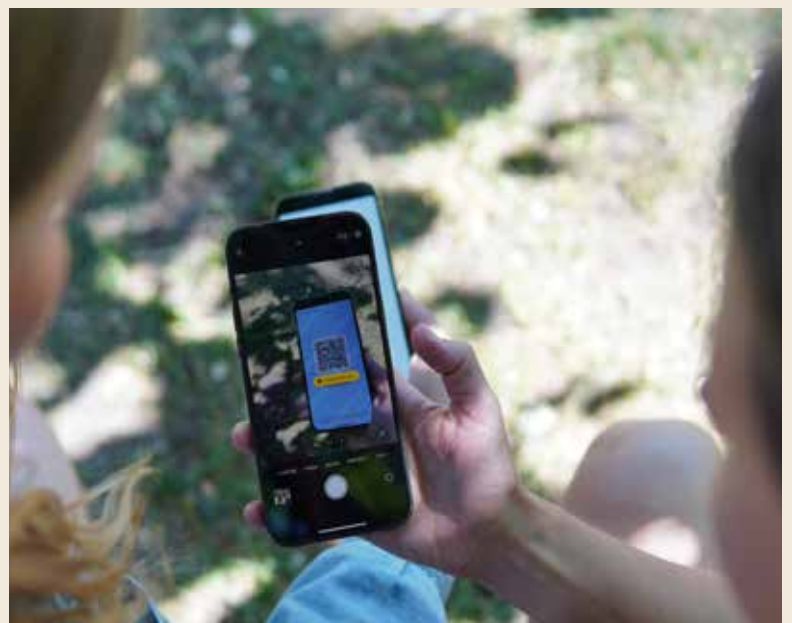
NÅ SOM APPEN ER LANSERT ER DEN DA OGSÅ HELT FERDIGUTVIKLET?

Dette er en digital plattform som det jobbes kontinuerlig med, slik at appen blir mer brukervennlig og med nye funksjoner som vi tror medlemmer og tillitsvalgte vil sette pris på.

I skrivende stund jobber vi med å få på plass et bedre alternativ til innloggingsmetoden som vi har nå. Forhåpentligvis innen kort tid vil medlemmene kunne benytte FaceID/TouchID ved innlogging. Det kommer også en annen finffig funksjonalitet innen tema lønn på plass etter hvert også. Last ned appen, så vil vi sende ut et push-varsel når den nye funksjonen er på plass.

HVA MÅ MEDLEMMENE GJØRE FOR Å SKAFFE SEG APPEN?

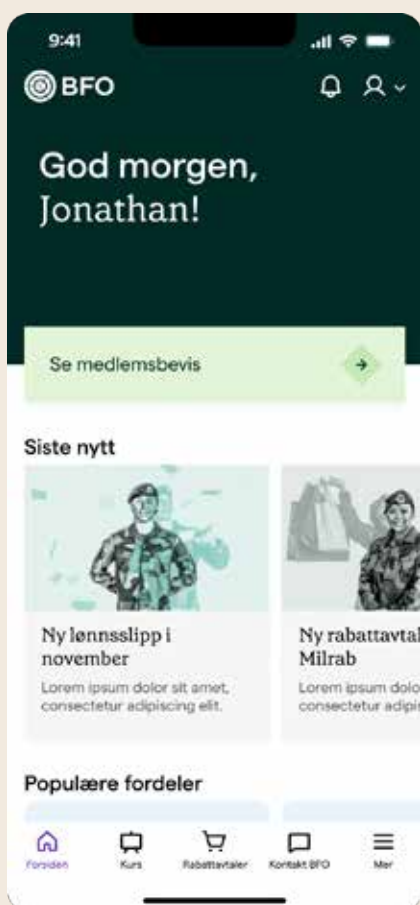
Søk på «BFO» eller «Befalets Fellesorganisasjon» der du vanligvis laster ned app, eller så kan du enkelt og greit skanne QR-koden på neste side.

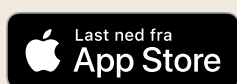
Ved hjelp av en QR-kode kan du bidra til medlemsvekst, og sikre deg selv vervespoeng.

Det du trenger fra BFO – rett i lomma

Scan QR-koden for å
laste ned BFO-appen.

Gamle

– men fortsatt de mest effektive minerydderne i NATO

Vi har passert den planlagte levetiden for minerydderfartøyene våre. Kan vi utfase denne kapasiteten før vi har en fullverdig erstatning på plass?

■ Tekst & foto Einar Holst Clausen

Minerydding på havet kalles internasjonalt for Mine Countermeasures (MCM) og NATO har to seilende minerydderstyrker med kort beredskapstid året rundt. Norge deltar jevnlig i Standing NATO Mine Countermeasures group 1 (SNMCMG1) som patruljerer i området Nord-Europa/Østersjøen. Offisersbladet har besøkt

Haakonssvern, og snakket med skvadronssjefen på 1 Mineryddingskvadron (1MR), kommandørkaptein Bengt Berdal, samt møtt personellet på minesveiperen KNM Otra, under en teknisk pause i deres seks måneders deployering i den nå norske ledede NATO styrken.

Berdal forteller at Alta-/Oksøy klassen gjør drøye 20 knop og en av NATOs raskeste minerydder fartøy.

Dette gir evne til å forflytte seg hurtig frem til et minelagt operasjonsområde. Selve mineleting foregår normalt i et rolig tempo fra 1 til 8 knop.

Fartøyene er spesialkonstruerte for å kunne seile trygt i et minefarlig område. De er langt på vei bygget i ikke-magnetiske materialer og lager lite støy i vannet slik at minen ikke avfyres. Katamaran skroget i glassfiber løftes opp med kraftige vifter

slik at bare en liten del stikker ned i vannet og eksponeres for sjokkvirkningene av en minedetonasjon.

Samtlige av våre fartøy kan drive minejakt med skrogmontert sonar for å lokalisere miner på bunn og i vannvolumet. Minejaktfartøyene er i tillegg utrustet med en ubemannet farkost kalt Hugin. Denne kan kartlegge store områder av bunnen med høy oppløsning.

„ «Vi ønsker absolutt ikke å kvitte oss med denne kritiske kapasiteten før en ny er på plass»

Skvadronssjef
kommandørkaptein Bengt Berdal

Sveipetest med nyutviklet utstyr. Foto Sjøforsvaret.

Minesveiperene kan slepe etter seg en støykilde og lager et magnetisk felt som etterligner et fartøy. I kombinasjon vil dette kunne narre enkelte typer miner til å selvdetonere. Alternativt kan minesveiperen kutte forankrede miner slik at de flyter opp. Verktøykassen vår er meget godt egnet for å rydde miner i det utfordrende og varierte bunnterrenget vi har langs Norskekysten. I NATO

styrken er det oftest vi som finner minene, sier en stolt skvadronssjef.

BEHOV FOR LEVETIDS-FORLENGELSE?

Mineryddere våre nærmer seg «end of life» levetiden. På spørsmål fra Offisersbladet om vi virkelig kan nedlegge denne kapasiteten, svarer Berdal at Norge absolutt ikke må kvitte seg

med denne kritiske kapasiteten før en ny er på plass.

All den tid vi er avhengig av store mengder alliert forsterkning må vi ha evne til å rydde sjø-miner i farvannsledene inn til våre mottakshavner. Nesten all logistikk til Norge fraktes med store skip.

Frem til teknologi, nye minemotiltakssystemer og nye fartøy er klar må vi leve med utfordringer som

slitasje, ukurans og økende vedlikeholdskostnader. Det er helt avgjørende å få kompetansen og folkene våre med fra det gamle- til det nye systemet. Ledetiden på MCM kompetanse er lang, sier skvadronssjefen.

AUTONOME SYSTEMER I FRAMTIDEN?

Ubemannede fartøyer/autonome systemer, er stadig oftere et tema når

Skvadronssjef minerydderskvadronen kommandørkaptein Bengt Berdal har mange tanker om fremtidens struktur.

Løytnant og våpenteknisk offiser Hans Petter Leines og visekonstabel/sambandskonstabel Line Wagener på KNM Otra, trives meget godt i sin tjeneste om bord.

Overraskende god plass. Her er løytnant Leines på sin tomanns-lugar. Offiserer bor på tomannslugarer og menige på seksmanns-lugarer (1 firemanns).

man snakker om framtidens marine. Offisersbladet spør skvadronssjefen om hans tanker rundt dette, og han svarer;

«Deler av høyteknologien bak autonome MCM systemer er ikke ferdig utviklet enda. Dette skaper usikkerhet med tanke på når dette kan være klart, kostnader og driftssikkerhet. På den annen side er utviklingen lovende og vil gi oss muligheter vi ikke har hatt tidligere. Norge, med FFI i spissen, har mange innovative hoder og en industri som bidrar med avansert undervannsteknologi. Gode løsninger vil bli utviklet, spørsmålet er når. Teknologien og erfaringene fra MCM prosjektene kan få stor overføringsverdi til andre krigførsområder. Derfor er prosjektet viktig, ikke bare for MCM, men for hele Forsvaret. På mellomlang sikt har teknologien potensiale til å påvirke hele det maritime krigførsdomenet og innretningen av fartøysstrukturen rundt denne, avslutter Berdal.

Løytnant Hans Petter Leines – våpenoffiser på KNM Otra

Offisersbladet traff Leines om bord på KNM Otra under landligge på Haakonsværn i april. Fartøy og mannskap hadde noen ukers teknisk pause i det flere måneder lange NATO-opdraget med minerydderstyrken SNMCMG1. Leines fortalte at SNMCMG1 seiler til Østersjøen for å inngå i operasjon «Open Spirit». Der skal de bidra med å rydde gamle sjø-miner fra første- og annen verdenskrig. I Riga havn, i Latvia, skal KNM Otra og resten av SNMCMG1 samles for å feire styrkens 50-års dag. En styrke som på grunn av den spente situasjonen i Europa nå, er aktuell som aldri før.

Løytnant Leines er utdannet ved Sjøkrigsskolen (2016-2019) og er nå

Løytnant Leines og visekonstabel Wagener guidet Offisersbladet rundt på KNM Otra. Her fra broen.

leder for våpenteknikerne med ansvar for alt våpenteknisk materiell og datasystemer. Han har tjenestegjort på KNM Otra i fire år, og forteller at videre karriere må være å bli instruktør på land, eller eksempelvis gjøre tjeneste ved stab. Leines forteller videre at de som en del av SNMCMG1 til nå har seilt en rekke steder, blant annet i Østersjøen, og utenfor Tyskland, Storbritannia, Færøyene, Orkenøyene og Shetland. Hans Petter Leines gir klart uttrykk for at det er stor grad av trivsel om bord i et profesjonelt miljø.

Visekonstabel/sambandskonstabel Line Wagener

Line Wagener startet som vernepliktig og tjenestegjorde 15 måneder i minerydderskvadronen på minejakt-fartøy. I sommer har hun til sammen to års tjeneste på minerydder, innenfor fagfeltet samband, og har i dag ansvar for radiatorommet ombord på KNM Otra, noe hun trives meget godt med. Det

innebærer ansvar for all kommunikasjon inn- og ut fra fartøyet, samt internkommunikasjonen på fartøyet. Under oppdraget i SNMCMG1, har hun fått god erfaring med forskjellige kommunikasjonsmåter (alt på engelsk), som man nødvendigvis må forholde seg til i en multinasjonal styrke. Vi har UHF/VHF og datasamband om bord forteller hun, men vi kan også signalisere med flaggbruk. Morse-lyssignaler har vi i Norge sluttet med, selv om flere andre nasjoner fortsatt bruker dette, forteller Line. Hun trives meget godt ombord på KNM Otra, i en tjenestestilling som fortsatt gir henne gode utfordringer. Om fremtiden sier Line at hun tar det litt som det kommer. Enten blir det sivil videreutdanning, eller en videre spesialisering i Marinen. Det er jo tilfredsstillende å bli god innen det fagfeltet du har, sier en smilende Line Wagener.

fakta:

KNM OTRA

Bygget ved UMOE Mandal

Vekt fullt lastet:	394 tonn
Lengde:	55.6m
Bredde:	13.6m
Dyptgående:	2,5m (0,9m med løftevifter på)
Framdrift:	2 x MTU 12V 396 TE84 dieselmotor 2 x Kvæmer Eureka vannjet 2 x MTU 8V 396 TE54 dieselmotor (løftevifter)
Hastighet:	20 knop
Rekkevidde:	1.500 nm ved 20 knop
Bevæpning:	12,7mm mitraljøse MG3
Mannskap:	30-42 (Herav ca 15 vernepliktige)

SOFTWARE AND SOLUTIONS FOR DECISION MAKERS

Strategic partner in Norway - export to allied partners

contact@teleplan.no | www.teleplanglobe.no

Teleplan

50 år med minerydding for NATO

NATO har to minerydderstyrker i stående beredskap - Standing NATO Mine Counter Measure Group 1 og 2 (SNMCMG1 og 2). SNMCMG1 seiler, patruljerer og øver i Europas farvann, og skal til enhver tid kunne rykke ut der NATO ser behov.

KNM Otrå til kai i Riga.

■ Av Einar Holst Clausen
Foto: Offisersbladet

Offisersbladet var til stede i Riga, da SNMCMG1 lå til kai, for å markere 50 år med minerydding for NATO. Det var hektisk aktivitet om bord på fartøylene, med klargjøring for «åpent skip», samt til den offisielle oppstillingen senere på dagen. Vi ble ønsket velkommen om bord og fikk full omvisning på minesveiperen KNM Otrå, av løytnant og første-navigatør Eirik Østby. Han er for øvrig er BFOs ATV på Otrå, samt BFO hovedstyremedlem.

KNM Otrå nærmer seg sin levetid, men oppleves som å være i full vigør!

Vi møtte en fornøyd skipssjef, orlogskaptein Kåre Schiøtz og hans mannskap, og satt igjen med et inntrykk av profesjonalitet og stor trivsel om bord. En liten «stridspause» for SNMCMG 1, og noen dager til kai, bidrar nok også til god stemning.

MINETRUSSELEN

Miner har alltid vært en trussel i maritim krigføring, der havner, kanaler og sjøveier effektivt kan stenges. Mange NATO-land er avhengig av alliert støtte sjøveien i en krigssituasjon. Men uten mineklarete farvann, vanskeliggjøres slikt mottak. NATO opprettet derfor en stående mine-

rydderstyrke den 11. mai 1973 (i Belgia), og den fikk navnet Standing Naval Force Channel. Senere endret til Mine Counter Measure Force North, før den fikk navnet Standing NATO Mine Counter Measure Group 1 (2). Mineryddergruppen skal også bidra til å uskadeliggjøre de mange minene, sprenglegemene og annen ammunisjon og som ligger igjen i europeiske farvann etter to verdenskriger.

NORGE FØRER IGJEN KOMMANDO

Norge har vært en viktig bidragsyter i NATOs minerydderstyrke siden 1984, og har normalt bidratt med to minerydder/sveiper-fartøy i året (6+6

mnd'er). Norge har ledet styrken i 1998–99, 2004–05, 2012, 2014, 2020 og nå i 2023. Første halvår 2023 fikk Norge igjen kommandoen over minerydderstyrken, med KNM Nordkapp, som flaggskip. Nordkapp har før det ble overtatt av Marinen, 40 år bak seg som kystvaktskip. Minesveiperen KNM Otrå gikk inn i styrken i februar 2023.

KOMMANDØRKAPTEIN OLE TORSTEIN SJO

Styrken og den internasjonale staben ledes av kommandørkaptein Ole Torstein Sjø, fra flaggskipet KNM Nordkapp. I samtale med Sjø, forteller han at Nordkapp, som skulle vært

BFOs ATV om bord på KNM Otra, løytnant Eirik Østby viser frem minesøk-materiell (mine-sniper).

Kommandørkaptein Ole Torstein Sjø trives med utfordringene han får som sjef SNMCMG1. Foto: Øyvind Førland Olsen

Orlogskaptein Kåre Schiøtz er skipssjef på minesveiperen KNM Otra. Han er meget fornøyd med sitt mannskap, og for å få være en del av SNMCMG1. Foto: Øyvind Førland Olsen

Kommandørkaptein Torstein Sjø er sjef SNMCMG1. Her om bord på flaggskipet KNM Nordkapp, med KNM Otra i bakgrunnen.

Oppstillingen til SNMCMG1 på kaiområdet i Riga Havn, med flaggborg, musikk-korps, VIP-telt og flaggskipet KNM Nordkapp i bakgrunnen.

Jubileumscoin.

utfaset fra Kystvakten for et år siden, i utgangspunktet fikk et år forlengelse, slik at Norge kunne stille med norsk flaggskip i mineryddergruppen. Besetningen om bord er et spleiselag mellom Kystvakta og Marinen. Overgangen fra kystvakt-tjeneste til dette oppdraget i Marinen, krevde litt øving og samkjøring, kunne Sjø fortelle.

NATOs minerydderstyrke har med sin tilstedeværelse gitt befolkningen i de baltiske land en viss trygghet. Dette har Sjø fått flere bekreftelser på. Tilbake i tid, var han i Riga havn med KNM Otra, og under åpent skip, kom en eldre dame bort til han med

tårer i øynene og takket for den tryggheten det gir henne. Med dagens krig i Ukraina, er det ekstra meningsfullt. Den spente situasjonen i Europa nå, har ikke i nevnegrad påvirket operasjonene til SNMCMG1, men vi følger ekstra godt med på bevegelsene til russiske fartøy, sier Sjø. Kommandørkapteinen sier videre at Norge har kommandoen over styrken til i begynnelsen av juli i år, og at det da er Polen som overtar. Om fremtidens minevåpen, er han også klar på at dagens minesveipere/ryddere nok må være i tjeneste frem til rundt 2030, inntil nye kapasiteter er på plass. Fremtiden kan kanskje bli en kombi-

nasjon av bemannede og ubemannede fartøy (autonome). Tanken er å ha minst mulig personell i mineutsatte områder. Men en ting er helt sikkert, vi må ha minesveip/minerydder-kapasitet i fremtiden. For mottak av alliert støtte sjøveien, er avhengig av mineklarerte farvann og havner, avslutter Sjø.

OPPSTILLING MED STOR OFFISIELL DELTAGELSE

Litt lengre ut på dagen sto musikk-korps, stor flaggborg og alt mannskap fra SNMCMG1 oppstilt på kaiområdet i Riga. På plass var også ambassadøren fra USA og de Euro-

peiske land, offiserer fra NATOs maritime staber, samt ordføreren i Riga. Sjef Marinen, flaggkommandør Trond Gimmingsrud hadde også funnet tid til være med på 50-års markeringen. SNMCMG1 rapporterer direkte til NATO Allied Maritime Command (MARCOM) i Northwood, Storbritannia. Commodore Rafael Pinto fra Portugal, er Deputy Chief of Staff for Plans i MARCOM, holdt åpningstalen, før kommandørkaptein Ole Torstein Sjø holdt sin godt forberedte tale på vegne av SNMCMG1 og alle VIP'ene på kaia.

Offisersbladet gratulerer SNMCMG1 med 50-års jubileet!

Vi skal aldri miste medlemmet ut av fokus

Når dette bladet ligger i postkassa, så er BFOs 12. ordinære kongress gjennomført, og vi har staket ut kursen for de neste tre årene for BFO som organisasjon.

Jeg vil gratulere BFO med en meget vel gjennomført kongress med sedvanlig «Stil og humør!» Jeg vil også gratulere Dag og Lars med valget som henholdsvis leder og nestleder, og ønske dere masse lykke til i spennende verv i et virke for våre medlemmer jeg selv har fått lov å utøve i så mange år. Jeg er sikker på at dere, sammen med et nyvalgt hovedstyre og et trygt og kunnskapsrikt sekretariat, vil løse BFO som organisasjon videre på en meget god måte, slik at BFO fortsatt vil være det beste og naturlige valget for alle militært ansatte i Forsvaret.

Perioden frem mot sommerferien er alltid hektisk, alt skal jo være ferdig før Forsvaret og hele Norge tar ferie! Men det har nok vært ekstra mye, i hvert fall for BFO akkurat i år.

Knut Storberget sitt forslag til NOU etter arbeidet i Forsvarskommisjonen ga oss en støkk med tanke på status i Forsvaret. Rapporten gir etter min mening en presis beskrivelse av nå-situasjonen, og det er ikke lystig lesning for hverken forsvarsansatte eller innbyggerne i samfunnet for øvrig. Tilstanden er svært dårlig, og de foreslåtte tiltakene viser også hvilke kraftige grep som må gjøres. En umiddelbar økning på 30 mrd fra 2023-26. Et årlig tillegg på 40 mrd i 10 år. Deretter ett tillegg på 10 mrd årlig til drift.

Forsvarssjefens fagmilitære råd (FMR) kom også ut i disse dager. Vi har også her blitt invitert til å gi innspill underveis, noe vi selvfølgelig har gjort. Vi har nok passert 60 sider med innspill godt og vel her, da med hovedvekt på personell, utdanning og kompetanse.

Totalberedskapskommisjonen sin rapport har nettopp kommet. Det blir spennende å gå litt i dybden på hva Sunde & Co sine vurderinger rundt styrker og svakheter i den totale beredskapen, og hva Russlands invasjon har betydd for Norge, NATO og Europa. Sist dette ble sett i sammenheng var da sårbarhetsutvalget fremla sin utredning i 2000.

For BFO har det også vært meget spennende og travle dager! 13. – 15. juni møttes vi til BFOs 12. ordinære kongress på Sundvolden Hotell. Der BFOs styrende dokumenter og organer for neste tre-års periode behandles og vedtas, og BFOs nye politiske ledelse velges, innbefattet et nytt Hovedstyre.

Hva som rører seg i den «Forsvarsinterne politikken» er jo også høyst relevant for BFO. Jeg og Dag var nylig på et todagers møte i Kontaktforum. Dette er et møte hvor partene sentralt i Forsvaret treffer FDs representanter i relevante saker. Denne gangen deltok både statssekretær, departementsråd, sjef FST, sjef FMA, FB og FFI. Vi fikk vite, og diskutere, hvordan man ser for seg den fremtidige ledelsen av sektoren, og organisasjonene ble invitert til å delta.

Og igjen; når dette trykkes, så har jeg rundt 10 dager igjen til pensjonsalder. Det er rart å tenke på etter 40 år i Forsvaret, hvorav de siste 22 i BFO. Det har hvert en fantastisk reise, med mange gode erfaringer og minner. Jeg har vært heldig og hatt mange forskjellige stillinger, med mange gode kollegaer både i Forsvaret og ikke minst i BFO. En fantastisk arbeidsplass, med fantastiske kollegaer, og en stadig økende medlemsmasse!

Takk for meg, og masse lykke til dere dyktige arvtagere!

Rune R

Ved din side når noe skjer – over hele verden

Visste du at du kan kjøpe BFO Reise, en av de aller beste reiseforsikringene i Norge, som en del av medlemskapet ditt?

Forsikringen leveres av Europeiske og gjelder på tjeneste- og fritidsreiser i hele verden i inntil 90 dager – også for reiser som starter på tjenestestedet (også fartøy). Den kan kjøpes av alt personell, også hvis du tjenestegjør i utlandet, i PE-stillinger eller tilsvarende.

Blir du syk eller skadet på reisen, får du selvsagt hjelp. Du kan når som helst ringe Medisinsk rådgivning og få snakke med en norsktalende sykepleier – helt gratis. Du får dekket uhellsskader på blant annet mobil og kamera, og ubegrenset dekning av egenandelen ved skade på leiebil.

Som BFO-medlem får du også rabatt på en rekke andre forsikringer. Kontakt oss på 21 0757 10 eller på e-post if.@fp.no så forteller vi deg mer.

I samarbeid med:

T-35 Bonusutbetaling og skatt

BFO får flere henvendelser som gjelder skatt på T-35 bonusutbetalinger. Vi skal her prøve å gi noen generelle svar, men presiserer at den enkelte må gå i dialog med FPVS/PLA og evt Skatteetaten ved spørsmål hvis man er usikker på om du er beskattet riktig.

Følgende er hentet fra Skatte ABC, som har oppdatert skattereglene knyttet til dette.

KONTRAKTER INNGÅTT FØR 1. JULI 2020

Ordningen med T35-bonus for befal i forsvaret ble endret ved virkning for kontrakter som ble inngått fra og med 1. juli 2020. Befal som inngikk kontrakt før 1. juli 2020, får utbetalt en sum på 11 G som et engangsbetrag ved endt kontraktstid. Disse kan kreve å få beregnet skatten på hele bonusen til det skatten ville utgjort dersom bonusen hadde vært fordelt forholdsmessig etter størrelsen av godtgjørelsen for det enkelte år bonusen er beregnet av, jf. FSFIN § 14310. Dette gjelder bare dersom samlet skatt blir lavere ved en slik fordeling.

KONTRAKTER INNGÅTT FRA OG MED 1. JULI 2020 (NY ORDNING)

Befal som har inngått T35-kontrakt 1. juli 2020 eller senere, får bonusen utbetalt i tre deler etter henholdsvis 5, 10 og 15 års tjeneste. Første og andre utbetaling utgjør da 3 G hver, og tredje utbetaling utgjør 5 G. Bonusen tidfestes etter kontantprinsippet.

Kontantprinsippet er et rettsprinsipp i norsk skatterett for tidfesting av skattepliktig inntekt eller fradragsberettiget kostnad. Prinsippet gjelder hovedsakelig for arbeidsinntekt.

Prinsippet er at en inntekt skal tidfestes når «beløpet utbetales eller ytelsen erlegges, eller i tilfelle på det tidligere tidspunkt da det oppstår adgang til å få beløpet utbetalt eller ytelsen erlagt». Beløpet tidfestes altså enten på det tidspunkt hvor det blir utbetalt eller på det tidspunkt utbetalingen foreligger

Grethe Bergersen
Forhandlingsleder

Sommeren nærmer seg! Og snart kan du nyte livet på sjøen.

Sol, bølgeskvulp og saltvann i håret. For mange av oss
er det selve sommerdrømmen.

Vi håper du får mange fine dager på sjøen i sommer. Uansett hvordan sesongen blir, er en god båtforsikring lurt. Da slipper du nemlig at hele sesongen blir ødelagt om noe skulle skje.

Vi har flere ulike båtforsikringer, og du velger den forsikringen som passer deg best. Så kan du nyte båtlivet uten bekymringer.

Ta kontakt med rådgiverne i FP på telefon 21 07 57 10 eller if@fp.no så forteller de deg mer om våre båtforsikringer og alle de andre gode fordelene du har som medlem.

I samarbeid med:

Omstillings- og tariffbrev 3/2023

De prosjekter i M&E-programmet som er under arbeid, eller er materialisert gjennom oppdrag til DIFene, krever mye av avdelingene som blir berørt. I tillegg til disse prosjektene har vi den siste tiden også hatt mange HA/TA-saker. Ikke alle har gått like glatt, men i hovedsak gjør arbeidsgiver det de kan for at organisasjonene skal bli involvert. Dere kan forvente at det ved oppstart til høsten er en ny tilpasningsavtale på plass, dette fordrer kompetanseheving og reforhandlinger av IS-avtaler. I dette omstillingsbrevet gir vi en oppsummering på noen av de sakene som har vært behandlet siden siste utgave – tariffinfo kommer i neste utgave.

■ Av forhandlingsutvalget BFO

UTVIKLING AV PERSONALOMRÅDET OG ET OVERORDNET HR DOKUMENT

BFO har ved en rekke anledninger etterlyst revisjon av FPH del A. Dette dokumentet er fra 1998, er fremdeles gjeldende og omhandler i hovedsak Forsvarets personellpolitikk. Revisjonsarbeidet er nå i gang, i hva man nå omtaler som et «Overordnet HR dokument». Dokumentet skal sikre enhetlige rammer for utvikling av personalområdet i Forsvaret, der formålet er en felles praksis på tvers av virksomhetsområder der det er hensiktsmessig. Områdene som vil bli omtalt i dokumentet er Forsvarets personalpolitikk, ledelse, rekruttering, kompetanse- og karriereutvikling, livsfasepolitikk og arbeidsmiljø, samt mangfold og likestilling. Gitte fokusområder skal bidra til at Forsvaret vil være en attraktiv arbeidsgiver også i fremtiden. BFO har allerede gitt sine innspill til flere av områdene, som også er fokusområder i vårt eget handlingsprogram. Dokumentet var opprinnelig planlagt publisert før sommerferien, men siden dette først skal behandles mellom partene må vi må vente til tidligst august før dette er på plass.

HR BESTEMMELSEN MED TILHØRENDE VEILEDERE – NYE KAPITLER PUBLISERT

Bestemmelse for HR i Forsvaret (HR bestemmelsen) kapittel B, C, E, F, G, I og M med tilhørende veiledere ble satt i kraft 15. februar 2023. BFO erfarer at bestemmelsen og veilederne innenfor de gitte kapitlene forvaltes ulikt i forsvaret, og det er behov for presiseringer for å tydeliggjøre enkelte områder. Dette har vært et spesielt fokusområde fra BFO sin side, og arbeidsgiver har nå kalt inn til et eget drøftingsmøte i saken 22. juni 2023.

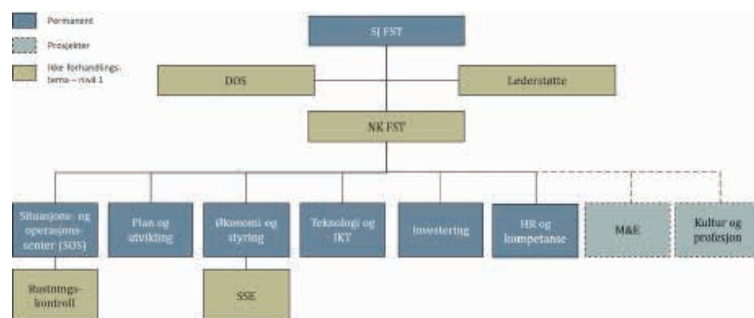
I tillegg er/blir følgende kapitler og veiledere satt i kraft mvf;

- **1. mai 2022** – Veileder del L om **behandling av personvernopplysninger i Forsvaret**
- **20. mai 2023** – Veileder del H om **arbeidsmiljø**. Her er også flere vedlegg utgitt, eksempelvis mal for avtale om hjemmekontor, faser for psykososialt krisearbeid, om grenser for militær luftfart etter aml, instruks for inkluderende arbeidsliv og instruks for råd for selvmordforbyggende arbeid i Forsvaret.
- **15. juni 2023** – Veileder del D punkt 2 om **forvaltning av vernepliktige og lærlinger som ikke er ansatt i Forsvaret**. Samtidig ble tidligere BUV og vernepliktshåndboken del E satt ut av kraft. Øvrige kapitlene i HR veileder del D vil bli utgitt etter hvert som de blir utviklet.
- **15. august 2023** – Veileder del K om ivaretagelse og punkt 3 vedr. **bolig og kvarter** samt punkt 5 om **Forsvarets pårørendekontaktjeneste**. De øvrige kapitlene i HR veileder del K vedr. velferd, familieivaretagelse og Forsvarets fritidsmesser vil bli utgitt etter hvert som de blir utviklet.

FST ENDRE FIRKANTORGANISASJON SOM FØLGE AV NY ARBEIDSFORM

Forsvarsstaben (FST) endrer arbeidsform, og det er i den forbindelse

fremforhandlet en ny firkantorganisasjon under sjef FST. J-strukturen fra 2021 endres tilbake til en avdelingsstruktur, der også en egen prosjektorganisasjon for kultur og profesjon inngår. Det ble brudd i de innledende forhandlingene 9. mai 2023, med BFO, NOF, Akademikerne, Unio og Parat forsvar på den ene siden og arbeidsgiver på den andre siden. Dette førte til meklings mellom partene sentralt nivå i regi av Forsvarsdepartementet (FD) 30. mai 2023. Det uenigheten bestod i var primært stillinger knyttet til HR- og kompetanseavdelingen og en egen investeringsavdeling. En forsvarlig bemanning av organisasjonen hadde også et særskilt fokus, men som FD påpekte ifb. meklingene er det en forutsetning at enhver statlig virksomhet må bemannes på en forsvarlig måte for å være i stand til å løse det samfunnsoppdraget man er pålagt. Meklingen førte til enighet, der BFO vil fremheve jobben vi erfarer FD og mekler gjorde i denne saken, med sin evne til å skape enighet mellom partene og opptre ryddig i prosessen.

I den videre prosessen skal tidslinjal, stillingsramme og stillingsbeskrivelser drøftes på nivå 2. Den nye organisasjonen skal tre i kraft snarest, og senest innen 1. januar 2024. Organisasjonen skal evalueres senest innen 1. januar 2025 av partene på nivå 2. I den forbindelse vil BFO ha et spesielt søkelys på hvilke innvirkninger pågående omstillinger i FD (omtalt som F-24) og forespeilede endringer i investeringsprosessene i forsvarssektoren vil ha for organisasjonen til FST.

BFO har gjennom hele prosessen understreket betydningen av grundighet i arbeidet, med godt saksgrunnlag og med reelle drøftinger og forhandlinger. Vi har dessverre erfart et hastverk i arbeidet fra arbeidsgivers side, og dette har også påvirket samarbeidsklimaet mellom partene. Uenighet og bruk av styringsrett på nivå 2, gjorde at flere sider av denne omstillingen ble behandlet på sentralt nivå. Når det nå er enighet mellom partene sentralt nivå, må underliggende nivå følge opp det videre arbeidet iht. gitte føringer.

AVTALER KNYTTET TIL VEDLIKEHOLD I LUFTFORSVARET OG SJØFORSVARET

BFO erfarer at flere av avtalene knyttet til vedlikehold i både Luftforsvaret

og Sjøforsvaret utløper fortløpende, og det er behov for signering av nye for å kunne opprettholde Forsvarets operativitet på flere våpenplattformer. BFO har i disse prosessene påpekt at avtaler om eksternt vedlikehold må forsterke eksisterende vedlikeholdskapasitet i Forsvaret, og skal ikke komme som erstatning for Forsvarets eget vedlikeholdspersonell. Videre må kostnadene knyttet til en eksternt leverandør må være på et akseptabelt nivå.

Det er til nå signert avtale med Kongsberg Aviation Maintenance Services (KAMS) for vedlikehold **Bell 412 SP** Mye tyder på at dette vedlikeholdet vil bli dyrere enn det vi måtte betale tidligere.

Det jobbes med kontraktsgenerering for vedlikehold **fregatt**, der konkurransegrunnlaget ble drøftet på sentralt nivå 15.02.23. Videre har **Kystvakten** behov for rammeavtale for gjennomføring av klassing og vedlikehold av sine fartøy. Anskaffelsesstrategien ble i den forbindelse behandlet på sentralt nivå 31.05.23, og det jobbes videre med en rammeavtale på nivå 2.

SENTRAL VARSLINGSENHET FOR HÅNTERING AV VARSLINGSSAKER

Forsvarssjefen (FSJ) har en ambisjon om å etablere en sentral varslingsenhet (SVE) i Forsvaret. Nå kan de se ut som om det blir virkelighet. Den sentrale varslingsenheten skal være det faglige tyngdepunktet for varslinger i Forsvaret og skal ha tilstrekkelige ressurser og kompetanse til kontinuerlig å registrere, kategorisere, undersøke, understøtte/monitere og kvalitetssikre innrapporterte varslings saker. Etableringen gjennomføres som en trinnvis prosess, der første steg har vært å forsterke varslingshåndteringen i Forsvaret gjennom å tilføre FSJ IR fem årsverk (sivile stillinger). Dette ble drøftet mellom partene sentralt nivå 12. mai 2023. Videre opprettelse av firkant SVE under FSJ skal etter planen forhandles mellom partene 28. juni 2023. Når sentral varslingsenhet i Forsvaret er etablert, skal de omtalte fem stillingene overføres til denne enheten.

TILTAK MOT MOBBING OG SEKSUELL TRAKASSERING I FORSVARET

En helhetlig plan mot mobbing og seksuell trakassering i Forsvaret ble drøftet mellom partene på sentralt nivå 29. mars 2023. Målsettingen er tydelig – «Forsvaret skal ikke komme i samme situasjon igjen. At problemer oppstår er ikke til å unngå, men Forsvaret skal være god på forebygging og håndtering av kritikkverdige forhold». BFO understreket i drøftingen at planen krever ressurser for å iverksette og følge opp gitte tiltak på alle nivå i organisasjonen. BFO påpekte videre viktigheten av at ressurser tilføres (både økonomiske midler og personell), slik at arbeidsgiver kan ivareta sitt ansvar innenfor varslings og forebygging av trakassering.

Operasjonalisering og implementering av prioriterte i planen skal gis gjennom rettelse og tillegg (R&T) nr. 1 til *Virksomhetsplan for Forsvaret 2023-2034*. Planen er nå sendt ut til nivå 2 for tilbakelesning, der også ressursmessige implikasjoner skal meldes tilbake. R&T nr. 1 skal etter planen drøftes på sentralt nivå 9. august 2023, før den sendes ut og gjøres gjeldende.

KULTUR OG PROFESJON PÅ DAGSORDEN

Forsvaret har satt et ekstra fokus på utviklingsarbeidet innenfor kultur og profesjon, etter at mange kritikkverdige forhold har blitt avdekket i media. Kultur omhandler i korte trekk om hvordan vi tenker, handler og kommuniserer. Det å skape trygghet for de som jobber i organisasjon og troverdighet internt og eksternt er avgjørende for en god ivaretagelse av personellet, og det er dette som bør være fokusområde sett fra BFO sitt perspektiv. Det er satt av ekstra ressurser som vil jobbe med utvikling av kultur og profesjon de neste årene, der også eksterne ressurser trekkes inn ved behov. Et systematisk HMS arbeid for et godt psykososialt arbeidsmiljø vil være et viktig tiltak i arbeidet, som vil foregå både i verneinjen og i medbestemmelsessporet. BFO er klare til å bidra inn i det videre utviklingsarbeidet – på alle nivå i vår organisasjon i Forsvarets organisasjon.

HANDLINGSPLAN FOR ØKT LIKESTILLING OG MANGFOLD I FORSVARET

Handlingsplan for økt likestilling og mangfold i Forsvaret ble drøftet på sentralt nivå 31. mai 2023. Planen har vært under utvikling siden 2019, der også BFO var med i det innledende arbeidet med forslag til mål og tiltak. BFO er av den oppfatning at en bedre balanse innenfor likestilling og mangfold i Forsvaret vil bidra til å skape en mer attraktiv arbeidsplass og derigjennom beholde kritisk kompetanse. Planen er retningsgivende og gir forslag til innsatsområder og prinsipper som sammen med andre aktiviteter skal bidra til at personell på alle nivå tar ansvar og utnytter sitt handlingsrom ved kulturbygging, bemanningsplanlegging, rekruttering, kompetansestyring og karriereutvikling.

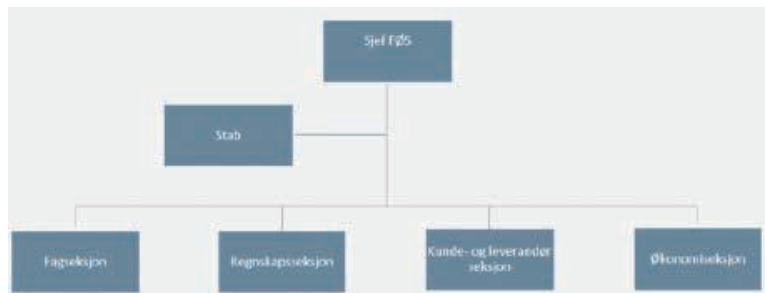
BFO forstår planen som et bidrag i arbeidet med å videreutvikle Forsvarets organisasjonskultur, Forsvarets kjerneverdier (respekt, ansvar og mot), samt holdningen som utøves blant ansatte og vernepliktige i Forsvaret. BFO anerkjenner at en egen handlingsplan nå endelig gjøres gjeldende.

FORSVARETS ØKONOMISENTER – IVERKSETTES 1. OKTOBER 2023

BFO viser til siste utgave av Offisersbladet, hvor vi uttrykte frustrasjon over manglende beslutninger på politisk nivå. Da beslutningen endelig kom har partene kommet til enighet om ny organisasjon, stillingsbeskrivelser og antall årsverk i organisasjon. I utgangspunktet skulle FØS etableres som en driftsenhet, men rett før forhandlingene endret arbeidsgiver standpunkt og FØS er nå organisert som en BRA under DIF Forsvarets Fellestjenester.

Partene er enige om at framtidige endringer i FØS, skjer iht stillingsfullmakten på nivå 2 (FFT). Organisasjonen består av totalt 118 årsverk. Det blir 53 årsverk i Forsvarets regnskapsavdeling og 65 årsverk i økonomiseksjonen, som fordeles med 25 årsverk i Bergen, 30 årsverk i Troms og 10 årsverk som stedlige kontrollere rundt omkring i Norge. BFO er glad for at partene endte med 65 årsverk, selv om de fleste av oss mente behovet var høyere. Arbeidet med innplassering er i gang og ny struktur iverksettes med virkning fra 1. oktober 2023.

Partene skal i løpet av høsten drøfte evalueringskriteria og evalueringen skal skje innen 1. oktober 2024.

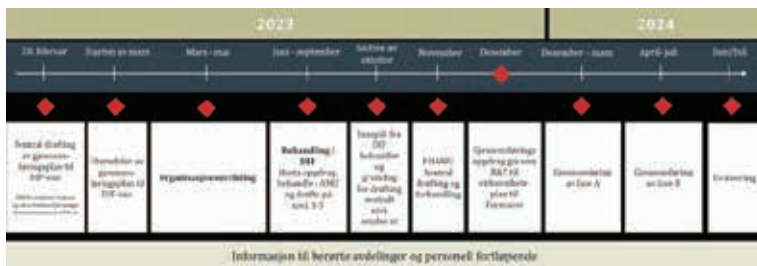
GJENNOMFØRINGSPLAN FOR FAG- OG FUNKSJONSUTDANNING I FORSVARET

Gjennomføringsplan er drøftet og sendt ut. Planen gir oppdrag og føringer til alle avdelinger som er berørt mht å etablere en ny struktur. Det er identifisert fire tiltak for å realisere kvalitative og kvantitative gevinster:

- (1) kraftsamle og styrke skoleadministrasjon i en felles funksjon,
- (2) samle våpenskolene under færre enheter,
- (3) skille ut annen aktivitet enn FFU og
- (4) tilpasse fagmiljø og utdanningsløp. Tiltakene er konkretisert i tre prinsipielt ulike handlemåter.

De negative virkningene av tiltakene kan være at styrkeprodusentene vil oppleve at avstanden til våpenskolene øker, og innflytelsen minker. Målet er å hente ut varige gevinster i form av kvalitet og kostnadseffektivisering

til det beste for Forsvaret. Mye arbeid gjenstår før alt er klart, tidsplanen er vist nedenfor:

OMSTILLINGSAVTALE OM RENHOLD I FORSVARET

FB, med støtte av Forsvaret, FMA og FFI, har nå igangsette arbeidet med å bygge opp og videreutvikle en renholdstjeneste med basis i de renholdsressursene som finnes i sektoren i dag. Dette med sikte på en gradvis tilbakeføring av utsatt renhold i forsvarssektoren med mål om at alt daglig renhold er tilbakeført senest i løpet av 2024 med oppstart allerede ultimo 2023. Renhold i FD og eget renhold i FFI omfattes ikke av oppdraget. Oppbygging av renholdsorganisasjonen skal gjennomføres ved å virksomhetsoverdra FLO/Renhold, som forvalter dagens løsning i Forsvaret, og de renholdene som allerede er ansatt i Forsvaret, til FB.

I første omgang er vi enige om at FLO/Ren skal virksomhetsoverdras til Forsvarsbygg innen 1. oktober 2023, de renholdene som allerede er ansatt i Forsvaret og utsatt renhold i sektoren behandles i egne prosesser. Personellet vil bli ivaretatt i samsvar med lov- og avtaleverk. BFO er glad for at renholdsressursene igjen skal være en del av sektorens struktur. Renhold er viktig for arbeidsmiljøet og vi forventer at renholdet blir på samme nivå eller bedre enn dagens.

REFORHANDLING AV TILPASNINGSAVTALEN I FORSVARET

I utgangspunktet skulle vi vært ferdig med reforhandling av tilpasningsavtalen for Forsvaret og sentral Informasjons- og samarbeidsavtale, etter at ny Hovedavtale i Staten ble iverksatt 1. januar 2023. Av forskjellige årsaker ble arbeidet forsinket, men i skrivende stund er forhandlingene i gang og vi håper å være ferdig før sommerferien. Når ny tilpasningsavtale er ferdig forhandlet, må alle nivå i Forsvaret, gjennomgå og reforhandle egne IS-avtaler. Mer om dette i neste omstillingsbrev.

VI ØNSKER ALLE EN RIKTIG GOD SOMMER

BFO på Værnes

Lokalforeningen på Værnes med støtte fra BFO sentralt gjennomførte medlemsmøte 24. mai.

Utenfor kantinen ble det etablert BFO stand i lunsjen og den ble besøkt av mange ansatte og medlemmer.

Det var utarbeidet et rikholdig program for medlemmene med dagsaktuelle temaer og ting i tiden. Spesielt interessant var det å høre de unges perspektiv om å jobbe i Forsvaret, hva som bidrar til at vi beholder de unge, orientering ut av Forsvaret og tanker rundt tillitsvalgtrollen.

Informasjonen fra BFO sentralt ble godt mottatt og det var lagt opp til samtaler både i pausene og underveis i programmet.

Værnes Garnison er under utvikling og flere avdelinger er i ferd med å etablere seg ila året og fremover mot 2025.

Det er et godt samarbeid mellom avdelingene på Værnes (VI) og lokasjonsmyndighet (LM) er opptatt av å tilrettelegge på best mulig måte for Luftforsvarets Skolesenter (LS) sin etablering.

BFO tillitsvalgte ble invitert til en uformell samtale med sjef HV-12 OB, Jens C. Junge hvor de snakket sammen om status i garnison, viktigheten med godt samarbeid mellom arbeidsgiver og arbeidstakerorganisasjonene (partsforhold) og relasjonsbygging.

Tilstede på Værnes var: Grethe Bergersen, Jacob T. Gelius og fra KAFO Isabelle Edvardsen van Assel.

Tekst Bjørn Aukan

Foto Morten Granhaug

KUNNSKAP ER MAKT!

Tony Johansen ble prisvinner

Tony Johansen er tildelt Den gylne blink.

Den Gylne Blink er en æresbevisning, men også med et visst humoristisk tilsnitt, til en BFOer, som har utmerket seg over lengre tid. Den tildeles av BFOs personalforening på vegne av de ansatte. Overrekkelsen av blomster og en plakett var under BFOs 12. Ordinære Kongress på Sundvolden hotell onsdag 14. juni. Johansen er arbeidsplassutvalgt i Brigade Nord på vegne av BFO, og har jobbet flere år som frikjøpt tillitsvalgt. I begrunnelsen for tildelingen til Johansen heter det blant annet:

«Tony Johansen er en tillitsvalgt som utøver og har tillit, på alle nivåer, en tillitsvalgt som er god til å være til stede for medlemmene, og følger opp langt over forventet. Personen er energisk, initiativrik og skyter gjerne fra hofta, men også velfunderte ting blir ved enkelte anledninger presentert.»

Tekst og foto Øyvind Førland Olsen/BFO

Medhold i klagesaker for EFP mot Skatteetaten

EFP Litauen Forsvaret.

Mange av de utsendte til EFP (Enhanced Forward Presence) i Litauen har krevd redusert skatt som følge av arbeidssted i utlandet.

Grunnet skatteavtalen mellom Norge og Litauen, ble det ikke gitt slik redusert skatt. Ved endringen vedtok imidlertid skattekontoret også tilleggsskatt for mange av de utsendte.

BFO har hele veien ment at det ikke har vært grunnlag for tilleggsskatt, og gikk sammen med NOF for å dekke utgifter til juridisk bistand.

Etter klager og oppfølging av noen konkrete klager på skattekontorets vedtak, har Skattedirektoratet nå på forsommeren gitt medhold i at det ikke skulle være tilleggsskatt.

Dette er lagt til grunn i de sakene der vi har vært direkte involvert, og skal så vidt vi er kjent med gjelde også for alle andre som har klaget.

Hvis det er noen i samme situasjon som har fått tilleggsskatt, men som ikke har klaget, oppfordrer vi til å klage så snart som mulig.

Av Lars Omberg,
forhandlingsleder tariff i BFO (Foto: Forsvaret)

BFO i Israel

I perioden 14. - 18. juni ble det gjennomført nasjonalt møte for personell beordret til tjeneste i Midtøsten. Møtet var i regi av Forsvarets operative hovedkvarter (FOH), og BFO var invitert med for å kunne ivareta medlemmene våre.

De fleste misjonene i regionen var representert, og fra Norge deltok i tillegg til FOH og BFO personell fra Forsvarets personell- og vernepliktssenter (FPVS), Forsvarets tros- og livssynskorps (FTLK), Forsvarets sanitet (FSAN) og Norges offisers- og spesialistforbund (NOF).

Møtet ble gjennomført i Akko - en havneby i den nordlige delen av Israel. Gamlebyen i Akko er oppført av UNESCO på listen over verdens kulturarv, og inneholder flere spesielle turistplasser. Det kan nevnes en tunnel som leder til tempelfortet, og en gate oppkalt etter kong Sigurd Jorsalfare til minne om hans innsats for å redde byen fra egyptisk invasjon i 1110. Andre kjente personer som har preget byen er Aleksander den store, Saladin og Rikard Løvehjerte. Med andre ord - det er en by med mye historie! Deltakerne gjennomførte et tett program, og deltakerne ble blant annet orientert om M&E, HR-bestemmelsen og Særavtalen(e).

Hans Petter Myrseth

Årsmøte BFO Reitan

Torsdag 25 mai 2023, ble det gjennomført BFO årsmøte i fjellanlegget på FOH Reitan. Ca 40 gode BFOere møtte opp for å høre på lokalforeningsleder Roger Johnsen, HTV FOH Hans Petter Myrseth, og leder i BFO Rune Rudberg.

Lokalforeningsleder åpnet årsmøte, med gjennomgang av siste års beretning. Deretter ble det gjennomført valg av nytt lokalforeningsstyre. Ett solid styre ble valgt, under fortsatt ledelse av Roger Johnsen. Deretter orienterte HTV FOH litt om status vedrørende hvilke større saker som berørte hovedkvarteret, samt hvordan han opplevde samarbeidet med ledelsen.

Leder BFO Rune Rudberg holdt en veldig god «ting i tiden» brief som inneholdt mange sentrale saker. Dette skapte ett godt engasjement, og flere gode spørsmål ble stilt fra de oppmøte BFO medlemmene. Etter at alle orienteringene var holdt, ble det servert en god marsipankake med tydelig BFO profil. BFO Reitan satser på å sette et solid fotavtrykk i tiden fremover.

Hans Petter Myrseth

Orlogskaptein/HTV FOH

Foto kommunikasjonsavdelingen FOH

På bildet fra venstre: HTV FOH Hans Petter Myrseth, styremedlem og vara/HTV FOH Kent Ove Karstensen, Lokalforeningsleder Roger Johnsen, Leder BFO Rune Rudberg.

10 gode grunner til å bli medlem

1. Har lavest kontingent av organisasjonene.
Tjenestegjørende betaler 0,95% av pensjonsgivende inntekt.
Betydning for deg: Kontingenten kan trekkes av på skatten hvert år og du får mer til overs.
2. Blant markedets beste forsikringer.
BFO-Pakken er unik med 8 elementer tilpasset en militær arbeidshverdag
Betydning for deg: Fullforsikret til lavest mulig pris.
3. Gratis elev, lærling- og kadettforsikring.
Betydning for deg: Du blir godt ivaretatt under utdanning.
4. BFO Forsikringskontor består av dyktige og uavhengige rådgivere som er spesialisert på BFO sine forsikringer.
Betydning for deg: Tilgang på de forsikringer som er tilpasset din livssituasjon.
5. Ungdomsorganisasjoner for unge medlemmer.
Betydning for deg: Mulighet til å påvirke.
6. Lokalforeninger i inn- og utland fordelt på 5 regioner.
Betydning for deg: Dine interesser blir ivaretatt uansett hvor du tjenestegjør.
7. Medlemsbladet Offisersbladet utgis i egen regi 6 ganger i året.
Betydning for deg: Du holdes orientert om viktige saker i forsvarssektoren av et anerkjent tidsskrift.
8. Vår hovedorganisasjon YS er partipolitisk uavhengig. Vi samarbeider med alle partier, når det tjener vår sak.
Betydning for deg: Ingen økonomisk støtte til politiske partier.
9. BFO-Skolen tilbyr spesiallagde kurs
Betydning for deg: Mulighet til faglig påfyll.
10. BFO-Stipend med inntil 12 500,- pr. år
Betydning for deg: Utdanning skal lønne seg.

Du forsvarer landet

– Vi forsvarer deg!

Foto: Torbjørn Kjøpsvold/Forsvaret

Verdens største hangarskip USS Gerald R. Ford har passert
Oscarsborg, på vei inn Oslofjorden. Foto: Einar Holst Clausen

OFFISERSBLADET

Kontaktinfo BFO

FUNKSJON	NAVN	OMRÅDE	MOBIL	E-POST
Leder	Dag Stutlien		930 67 475	dag.stutlien@bfo.no
Nestleder	Lars Ullensvang		907 67 282	lars.ullensvang@bfo.no
Sekretariatsleder	Stein Grongstad		993 26 146	stein.grongstad@bfo.no
Forhandlingsleder/leder FU	Grethe Bergersen	Forhandlingsutvalget	990 96 521	grethe.bergersen@bfo.no
Forhandlingsleder	Ragnar Dahl	Medbestemmelse	934 98 520	ragnardahl@bfo.no
Forhandlingsleder	Lars Omberg	Tariff	920 91 238	lars.omberg@bfo.no
Forhandlingsleder	Grete Thorsby	Medbestemmelse	952 16 662	grete.thorsby@bfo.no
Kompetanseutvikler	Kjell Ivar Simensen	BFO-skolen	951 32 939	kjell.simensen@bfo.no
IT Drift- og arkiv ansvarlig	Kyrre Felde		970 99 880	kyrre.felde@bfo.no
Seniorkonsulent medlemsreg./forsikr.	Mona Eriksen Rudberg		924 28 698	mona.rudberg@bfo.no
Økonomileder	Mona Skansen Audne		957 50 165	mona.audne@bfo.no
Leder kommunikasjonsavd.	Viggo Holm		400 36 653	viggo.holm@bfo.no
Rekrutteringsansvarlig	John Anders Bakke		450 10 814	john.bakke@bfo.no
Rekruttering	Jacob Tvedt Gelius		984 14 071	jacgel90@bfo.no
Markedsansvarlig	Dorte Storihle Ødegård		984 88 211	dorte.odegard@bfo.no
Kommunikasjonsrådgiver	Mariell Halstensen		938 04 855	mariell.halstensen@bfo.no
Redaktør Offisersbladet (slutter 1. juli)	Einar Holst Clausen	Offisersbladet	928 14 251	offisersbladet@bfo.no
Redaktør Offisersbladet (fra 1. juli)	Øyvind Førland Olsen	Offisersbladet	928 40 219	oyvind.olsen@bfo.no

HTV

OMRÅDE	NAVN	MIL	MOB	E-POST
HTV Hær	Rune Isvik		400 29 792	htv-haer@bfo.no
HTV Hær, vara	Tony Johansen		917 90 592	tony.johansen@bfo.no
HTV Sjø	Per Ivar Haugen		934 59 898	perhaugen@bfo.no
HTV Sjø, vara	John L Strømseng	0540-3486	926 24 550	john.stromseng@bfo.no
HTV Luft	Lars Andre Anthonsen		909 99 595	lars.anthonsen@bfo.no
HTV Luft, vara	Marius Krey		99374769	marius.krey@bfo.no
HTV Heimevernet	Inge Øyen		992 22 781	inge.oyen@bfo.no
CYFOR	Tore Knutsen		958 65 362	htv-cyfor@bfo.no
FST	Åsmund Hanevik		920 69 306	htv-fst@bfo.no
FMA	Børre Hagen		932 80 857	htv-fma@bfo.no
FLO	Sverre Holter		474 52 352	htv-flo@bfo.no
FOH	Hans Petter Myrseth		909 98 298	htv-foh@bfo.no
FHS	Stein Hatlem Forsdahl		992 47 085	htv-fhs@bfo.no
FFT	Rolf Falchenberg		992 08 326	htv-fft@bfo.no
FUNG FFT	Kenneth B. Henriksen		990 93 808	kenneth.b.henriksen@gmail.com
FPVS	Trond Arild Bølla		992 15 663	trond.bolla@bfo.no
FSAN	Hans Erik Bergene		932 27 168	htv-fsan@bfo.no
FB	Vebjørn Hanssen		404 35 973	htv-fb@bfo.no
ETJ	Ta kontakt på e-post			htv-etj@bfo.no
FS	Ola Jonson Bakk			htv-fs@bfo.no
FD	Egil Daltveit		950 60 162	egil.daltveit@fd.dep.no
NSM	Lars Jørgen Løland		920 58 345	lars-jorgen.loland@nsm.no

SENTRALT FRIKJØPTE TILLITSVALGTE

M&E	Jon Erling Johansen	924 70 604	jon.johansen@bfo.no
Medlemsoppfølging/rekruttering	André Christian Solhaug	930 98 893	andre.solhaug@bfo.no
Nord-Norge	Tore K. Halvorsen	489 43 315	tore.halvorsen@bfo.no
Utland	Tor Gunnar Framnes	930 53 744	tor.framnes@bfo.no

KONGSBERG

KONGSBERG NSM & JSM Missiles

LONG RANGE PRECISION STRIKE

- Proven operational system for Land & Sea Strike
- Autonomous Target Recognition
- Effective against well defended high value targets

KONGSBERG provides state of the art missiles for ships, trucks, fighter aircraft and naval helicopters. Stealth, high-G agility and Autonomous Target Recognition for the future.

Norwegian Made – World Class

Nytt landsstyre i KAFO og ein hektisk vår

I april deltok ein god gjeng med KAFO-kadettar på KAFO Kongress. I tillegg til at kongressen, som gjekk føre seg på Danskebåten, var ein stor suksess sosialt, var dagane fylt med møteverksemd og foredrag. Vi vedtok vedtekter og prinsipp- og handlingsprogram, og valde nytt landsstyre. Birgit Mangersnes (nestleiar), Isabelle Edvardsen van Assel (sekretær) og eg utgjør no leiinga av det nye landsstyret, kalla kjernestyret. Vi går alle på Luftkrigsskolen der vi studerer luftmakt og leining – Isabelle på andreåret og Birgit og meg på førsteåret. Vi er veldig motiverte for ta KAFO godt under vengane det neste året!

Sidan kongressen har det skjedd mykje rundt om på skolane – alt frå eksamenar, NAKA, øvingar og enda fleire eksamenar. Innspurten mot sommaren er hektisk som vanleg, og KAFO-arbeid har ikkje vore førsteprioritet for dei fleste kadettar. Vi har likevel fått klemt inn litt aktivitet:

NAKA vart arrangert i Bergen, og BFO var til stades og delte ut forfriskingar til både deltakarar og publikum. Og bøtta flaug så klart tilbake til Trondheim!!

BFO har lansert app og i forkant var fleire i det nye og gamle landsstyret med og testa appen og gav tilbakemeldingar. No er appen tilgjengeleg for alle!

Det er no vedtatt at vi kadettar skal få ein eigen personellkategori – vi blir militære studentar. Vi i KAFO skal fortsette og arbeide for at den nye personellkategorien skal sikre oss best mogleg rettar!

Birgit Mangersnes KAFO. Foto Victoria Meyer/KAFO.

Isabelle Edvardsen van Assel er nye sekretær i KAFO. Her er hun sammen med tidligere sekretær Maren Kjøstvedt. Foto Victoria Meyer/KAFO.

BFO Kongress gjekk nettopp av stabelen og der var Helene Grønseth, førre leiar i KAFO, på plass og representerte KAFO.

Belastningskartlegginga for kadettar ved FHS er noko KAFO og NOFKA har gjennomført i fleire rundar. Resultata frå den førre er straks klar, og ny runde er allereie i gang og vil gå fram til sommarferien. Dette ser vi på som svært viktig arbeid for å kunne kartlegge «svart undervisning», det vil seie undervisning, øvingar eller arbeid som ikkje gir studiepoeng eller anna formell uttelling i bachelorgraden.

Framover har vi planlagt å vere til stades på FOS i juni, og å gi nye kadettar ein introduksjon til BFO og KAFO under opphaldet på Heistadmoen i haust. Det nye landsstyret ser òg veldig fram til å møtast fysisk for første gong så snart skoleåret er i gang. Det skal ikkje stå på engasjementet – eg gler meg til å leie denne motiverte gjengen det kommande året!

Med ønske om ein riktig god sommar

Mads Møkkelgård Øyum
Leiar KAFO

Vårvind på Sjøkrigsskolen

Som en konsekvens av et noe sent Lehmkuhl-tokt for årets førsteklasse og litt for mange begivenheter nå på våren ble det gjennomført et forsinket lokalvalg av nytt KAFO-styre her på Sjøkrigsskolen i slutten av mai. Så nå er neste styre omsider satt, og vi gleder oss masse til å sette i gang med arbeidet.

I sammenheng med det så tenkte jeg at jeg kunne fortelle litt om hva som opptar tiden til oss kadetter her i Bergen for øyeblikket.

Våren her på Sjøkrigsskolen har både vært, og er, i kjent stil ganske travel, og i juni braket det løs med mestringsøvelse for førsteavdeling. Øvelse sjøkriger, tidligere kalt Telemakos, sto for tur, og selv om det kun er første avdeling som er de øvende, er resterende kull og de aller fleste ansatte involvert i øvelsen.

Enten det kommer til planlegging av diverse deler av øvelsen, logistikelementet, utførelsen eller deltakelse som markør, så har alle en eller flere roller i løpet av øvelsen. Utallige timer har gått med til klargjøring og planlegging, så nå er vi veldig klare for å komme i gang.

Det er riktignok ikke kun denne øvelsen som har blitt planlagt den siste tiden. For en knapp måned siden arrangerte vi NAKA (Nordisk kadettstevne) for alle krigsskolene her i Bergen, til stor suksess. Til tross for litt plassbegrensinger fikk vi noen vellykkede dager med idretter, fester og bankett. Det var luftkrigsskolen som gikk av med seieren i år, og vi gleder oss allerede til å ta revansje neste år.

Helgen etter NAKA var det duket for Studentmesterskapet i roing på Nordåsvannet i Bergen, hvor SKSK stilte på startstreken med hele tre båter, to i herreklassen og en i kvinneklassen. Heller ikke her klarte vi å dra seieren i havn, men smaken på roing har absolutt gitt mersmak for

Lokalstyre KAFO SKSK (Sjøkrigsskolen).

mange av Sjøkrigsskolens kadetter, så her satser vi på å komme sterkere tilbake neste år!

Selv om NAKA er ferdig for i år, så gjenstår årets NOCA (Nordic Cadet Meeting), som skal arrangeres rett etter sommerferien. Lagene er tatt ut og oppladningen er allerede i gang. Men før den tid så gjenstår det et par eksamenar og emneevalueringer, før vi omsider kan ta en velfortjent sommerferie.

Den vil forhåpentligvis bli brukt til å lade opp batteriene til alle høstens arrangementer og festligheter.

Vi i KAFO SKSK ønsker alle en fin sommer!

Margrethe H. Henriksen
Lokalstyreleder KAFO SKSK

Discover Tactical Solutions

Experience our cutting edge solutions for field applications.

Trust us with your demanding requirements for reliable information under field conditions. With extensive collaboration and years of experience we provide fast, flexible solutions from rugged signal and power cabling, fiber communication to switching and data processing.

Embrace innovation with our Tactical Solutions to enhance your decision making process. Experience the difference today!

Contact us for more on cutting edge solutions providing that critical advantage.

+47 532 152 50 | www.nicomatic.no

Nicomatic Norway supports customers with solutions from

I disse dager pågår forhandlinger om ny tjenstepensjon for ansatte i offentlig sektor med særaldersgrense 60, 63 og 65 år. Forhandlingene er forventet ferdigstilt, om vi blir enige rundt 1. juli 2023. Media har stadige oppslag om pensjon og de fleste omhandler hva som skal lønne seg, pass deg for fellene og dette bør du gjøre. Mange kjøper avisene og mange blir skuffet over at overskrifter og innhold ikke forteller det man forventer ut fra overskriften. Før forhandlingene er ferdige er det få som kan si noe særlig om hva din framtidige pensjon blir.

■ Av forhandlingslederne Grethe Bergersen og Ragnar Dahl

Dagens pensjonsordning (født før 1963) er en bruttoordning, dvs at du får pensjonen din beregnet på bakgrunn av sluttlønn og eventuelt gevinster ved tidligere høyere lønn av 2 års varighet, ifh til sluttlønn.

Det innføres en påslagsordning som gir opptjening i beholdninger ifh til elementene i påslagsordningen (en oppsatt pensjon for all pensjon opptjent før 2020 og deretter opptjening i egne beholdninger for folketrygd, tjenstepensjon, betinget tjenstepensjon og et særalderspåslag).

Evalueringen av folketrygden, gjennom NOU 2022:7 – et forbedret pensjonssystem, danner grunnlaget for de forhandlingene som nå pågår. I bunnen ligger pensjonsavtalen fra 3.mars 2018, men vi er usikre på om regjeringen vil sikre at avtalen gjennomføres iht ordlyden i avtalen.

I denne rapporten snakker man om en normert aldersgrense, som vil si at aldersgrensen øker i takt med levealderen. Dvs at 1973 kullet må ha 41 års opptjening i folketrygden for å få om lag samme pensjon som tidligere, 1983 kullet må ha 42 år osv. Vil denne også bli gjort gjeldende for tjenstepensjon?

Regjeringen la ut en rapport 25.mai 2023 som omtaler pensjon til personer med særaldersgrense. Det er frustrerende lesning, frustrerende fordi man i hovedsak skal spare, selv om hensikten var å legge om pensjonsordningen til å bli lik folketrygden.

Hva med særaldersgrensen, sett opp mot bortfall av plikten til å måtte gå av på særaldersgrensen på 60 år?

Hva med de som er tilsatt på T-35, og som må gå av ved fylte 35 år, unntaksvis på 38 år. Vil disse bli ivaretatt – også disse har en særaldersgrense på 60 år?

Vi får daglige spørsmål om hva betyr dette for meg, bør jeg slutte nå eller vente. Hva er status på ATF og at denne blir pensjongivende?

MEDLEMSFORDEL:

Send oss gjerne en melding på post@bfo.no om problemstillinger du lurer på, eller som du ønsker vi skal skrive om. Medlemmer kan be om en pensjonsberegning og ber du om dette vil du få tilsendt et skjema, som du fyller ut.

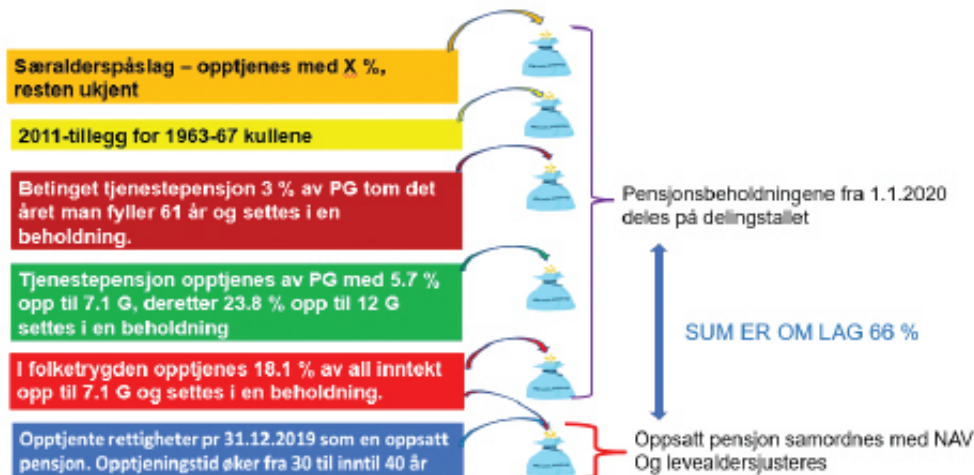
Saksbehandlertid 3-5 dager. Avdelinger kan også be om egne kurs som forklarer hvordan pensjonsordningen er for ditt årskull.

Pensjonsbrev 3/23

BRUTTOORDNINGEN KONTRA PÅSLAGSORDNINGEN

For de som er født i 1962 og tidligere gikk av med 66 % av pensjonsgrunnlaget når de sluttet (i hovedsak hovedlønntabell og faste avtalte pensjongivende tillegg). Pensjonsavtalen fra mars 2018 beskriver hvordan ny tjenstepensjonsordning skal utformes.

Påslagsordningen vil si at alt du har opptjent i pensjon pr 31.desember 2019 blir gjort om til en oppsatt pensjon og opptjeningstiden øker fra 30 til inntil 40 år. Fra 1.januar 2020 vil du tjene opp pensjon i folketrygden, i tjenstepensjonsordningen, betinget tjenstepensjon, 2011-t tillegg i beholdninger måned for måned, samt et særalderspåslag som beregnes utfra pensjonsgrunnlaget ved fylte 67 år. Særalderspåslaget blir avkortet med 1/36 del over 3 år.

Beholdningene vil bli oppjustert ifh til lønnsutvikling hvert år. Når du går av på særaldersgrensen, eller ved bruk av 85-års regelen vil du få 66 % frem til fylte 67 år, deretter samordnes oppsatt pensjon med den beholdningen du har i nav, øvrige beholdninger deles på delingstallet ved fylte 67 år.

Levealderstallet finner du ved å google levealdersjustering, da kommer du inn på nav sine sider. Velg delingstall og du finner en tabell. Levealderstallene fastsettes det året du fyller 61 år, med virkning fra 62 år.

Prognoser for delingstall for årskullene 1962-2040

Publisert 6. juli 2022

Uttaksalder:		Årskull:									
År	Mnd.	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973
62	0	20.43	20.54	20.67	20.80	20.91	21.04	21.15	21.28	21.43	21.57

Prognose viser at en som er født i 1964, ved fylte 62 år vil ha 20,43 år igjen å leve. Det er dette tallet brukes når man skal levealdersjustere pensjonen (beholdning i nav/delingstall dvs kr 3 400 000 delt på 20,43 = kr 166 422.- Tallene synker for hvert år du venter med å ta ut pensjon, samtidig som pensjonsbeholdningen din i nav vokser, som vist nedenfor.

Prognoser for delingstall for årskullene 1962-2040

Publisert 6. juli 2022

Uttaksalder:		Årskull:										
År	Mnd.	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972	1973	
67	1	16,30	16,42	16,54	16,66	16,78	16,90	17,01	17,15	17,29	17,43	

Jobber du frem til 67 år, vil kanskje beholdningen din i nav, være økt til kr 5 500 000. Dette tallet deles med 16,30 og du får kr 337 423.-

Dersom du tar ut folketrygden fra fylte 62 år, vil din totale pensjon ved fylte 67 år, bli betydelig mindre. Når du tar ut pensjonen vil pensjonsbeholdningen bli regulert med utgangspunkt i gjennomsnittet av de to siste års lønns- og prisvekst. Dersom du fortsatt er i jobb, vil pensjonsbeholdningen din øke. Du kan tjene opp pensjon frem til du er 75 år.

Du bør ha sterke grunner for å ta ut folketrygden (eller oppsatt pensjon fra fylte 62 år). Vi anbefaler at du ber BFO om en pensjonsberegning, slik at uttaket er basert på kunnskap om hva du får ved fylte 67 år og ikke bare et ønske om å ha økonomisk handlefrihet i 5 år – det kan fort vise seg å bli feil.

NOU 2022:7 ET FORBEDRET PENSJONSSYSTEM

Pensjonsutvalget ble oppnevnt ved kgl.res. 12. juni 2020 for å beskrive pensjonssystemet og evaluere om de langsiktige målene i reformen kan nås. Utvalget skulle videre se på mulige justeringer for å sikre pensjonssystemets sosiale og økonomiske bærekraft. NOU'en beskriver også tjenstepensjonsordningen, sett opp mot folketrygden. Når man snakker om økonomisk bærekraft, betyr dette at du må jobbe lengre eller får en lavere pensjon om du går av tidlig. Det er i denne rapporten man snakker om en normert aldersgrense, dvs at aldersgrensen øker i takt med levealderen i samfunnet. Kort sagt du må jobbe lengre for å få en akseptabel pensjon.

Elementene i denne rapporten er overført til rapport om pensjons for de med særaldersgrense.

REGJERINGENS RAPPORT OM PENSJON TIL PERSONER MED SÆRALDERSGRENSE

Dette er en åpen rapport og utfra denne kan man se hva regjeringen legger til grunn for pensjonsforhandlingene. I verste fall blir tilbudet så dårlig at organisasjonene ikke kan godta resultatet, i beste fall vil vi få en pensjonsordning som gir tilnærmet samme pensjon som i dag.

Det er kort tid til forhandlingene skal være ferdig og det har liten hensikt å beskrive de negative mulighetene i rapporten, men antyder at 85-års regelen er satt under press, avkorting av pensjon opp mot inntekt i privat sektor, normert aldersgrense, strengere delingstall osv.

BORTFALL AV PLIKTE TIL Å FRATRE, GJELDER IKKE MILITÆRT PERSONELL

Som kjent må Forsvarets militære personell gå av på særaldersgrensen, mens resten av de med særaldersgrense ikke lengre har plikt til å gå av på særaldersgrensen, men kan fortsette i arbeid og derved motvirke de negative konsekvensene av levealdersjusteringen. Hvordan skal partene håndtere dette i forhandlingene, det er åpenbart at Forsvarets personell kommer dårlig ut ift til andre om det ikke lages særordninger eller overgangsordninger for oss. BFO mener bortfall av plikten til å fratre, var et personellpolitisk gode, særlig for de som ikke klarer å konkurrere seg til stilling i privat eller offentlig sektor.

HVA MED ALLE SOM ER TILSATT PÅ T-35?

Denne ordningen ble innført som følge av at man brøt reglene om 4 års midlertidig ansettelse i den gamle Tjenestemannsloven, nå Statsansatte-loven. Personellet som hadde 6 år eller mer som midlertidig ansatt, tilsatt fast på T-60. For å motvirke kompetansekrav, innførte man en bonusordning som sa at man fikk penger for å slutte fremfor å velge tilsetning på T-60. Dette ble fort dyrt og man økte kontraktstiden til 10 år, med en bonus for

hvert år utover 6 år. Også dette ble for dyrt og man innførte T-35 hvor man opptjente bonus mellom 10 og 14 år. Dagens ordning er noe forbedret, men ordningen ble innført pga en feil. Alle på T-35 får en oppsatt pensjon og man kunne få denne utbetalt ved fylte 65 år. I ny ordning kan denne tas ut ved 62 år. Dette personellet er pensjonstapere, da nevner i opptjeningsbrøken endres fra 30 til 40 år. De har fortsatt særaldersgrense 60 år, men får som skrevet ikke lov til å jobbe lengre enn til 35, maks 38 år. Da må de slutte, ta seg en utdanning og begynne på nytt i annen stilling. Hvordan skal disse ivaretas pensjonsmessig i den nye avtalen? Vi har foreslått at de får et pensjonstillegg, at opptjeningsbrøken går fra 40 til 30 år eller at de sikres et særalders tillegg ved uttak av oppsatt pensjon. Om dette er mulig, vet vi når forhandlingene er over.

BØR JEG SLUTTE ELLER VENDE TIL AVTALEN ER KLAR

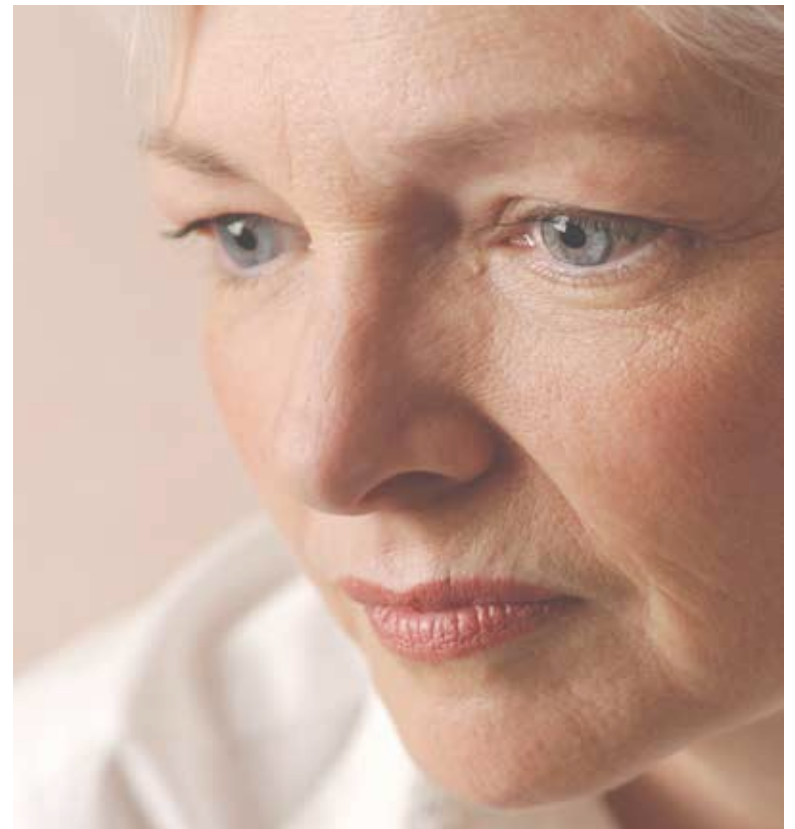
For de som er tilsatt på T-60 har de tid til å vente. De er sikret 66 % frem til fylte 67 år. Det de må vurdere er om de er konkurransedyktig for annen jobb etter fylte 57-60 år. Det er krevende å få jobb etter fylte 58 år. Dette personellet vil tape betydelig om vi ikke får en særordning for forsvarets personell, siden vi må gå på særaldersgrensen. For de som er tilsatt på T-35 er anbefalingen at de søker seg over på T-60 eller vurderer egen situasjon ift til utdanning, nytt yrke, familiesituasjon mht etableringsfase osv.

Vi har enda ikke noen avtale om at ATF skal bli pensjonsgivende, men Forsvarssjefen sa på BFO kongress, at vi måtte finne en løsning på denne utfordringen. Får vi ingen løsning vil Forsvaret ha den desidert dårligste pensjonsordningen i offentlig sektor. Mange har høy inntekt, men lavt pensjonsgrunnlag, både i gammel og ny ordning.

FÅR VI EN AVTALE, BLIR DEN UTSATT ELLER BLIR DET BRUDD

Vi kunne snakke mye om ny pensjonsordning, resultatet av forhandlingene er sannsynligvis klar når du leser dette. Vi er usikre på om regjeringen vil gi så mye, at vi får sikret et akseptabelt pensjonsnivå, det er pri 1 for BFO.

Når avtalen er klar vil vi utarbeide et pensjonshefte som beskriver konsekvensene for militært personell i detalj. Frem til da, ha en fin sommer.

Ny ledelse i KAFO

Mads Møkkelgård Øyum overtar vervet som leder av Kadettenes Fellesorganisasjon.

21-åringen ble valgt til leder av Kadettenes Fellesorganisasjon (KAFO) i forbindelse med kongressen i april. Øyum overtar vervet etter Helene Fossum Grønseth (24) som har vært leder av KAFO siden 2022.

Sistnevnte fikk også tildelt KAFOs hederspris ved leder i Befalets Fellesorganisasjon Rune Rudberg.

– Hun har talt de unges sak tydelig og profesjonelt, og fremmet saker som har ført til endring og forbedring av kadetttilværelsen.

Hun har vært dedikert og lagt ned en stor innsats over tre år (i KAFOs landsstyre journ.anm) - mye mer enn det som kan forventes, sa Rudberg under overrekkelsen.

Det ble også gjennomført valg av nestleder og andre medlemmer av KAFOs landsstyre. Det kan du lese mer om på BFO.no

Øyvind Førland Olsen

Flydagen på Kjeller

Søndag 18. juni var det igjen tid for den svært populære Flydagen på Kjeller flyplass. Også denne gang må det ha vært over 20.000 som kom for oppleve en svært variert dag med flyoppvisninger, utstilte fly i alle kategorier, helikopter-turer, og selvfølgelig brus og is til barna. Populære innslag var selvfølgelig oppvisning med Spitfire og P-51 Mustang.

Med oppvisning av en av våre siste F-16, samt fra Sveriges JAS Gripen, var for mange en stor opplevelse.

Støynivået var høyt, og flere bilalarmer ble aktivert. Så nok en gang en svært vellykket Flydag på verdens nest eldste operative flyplass!

Leve Kjeller flyplass!

Einar Holst Clausen

Veteranflyen fikk også god oppmerksomhet.

Spitfire med P51 Mustang i bakgrunnen.

Svært populært med Flydag på Kjeller.

GRIFF UCAV

Griff Aviation introduce GRIFF 30kg UAV with mounted Griff Dreki fire mechanism for Nammo's M72. The result is the GRIFF UCAV (Unmanned Combat Aerial Vehicle).

Arctic Challenge Exercise (ACE) 2023

Europas største kampflyøvelse ble gjennomført på Ørland, Kallax i Sverige, og Rovaniemi og Pirkkala i Finland, uke 22 og 23.

Denne øvelsen blir gjennomført annen hvert år. Det hele startet med et samarbeid kalt Cross Border Training i 2008, der de tre nordiske nasjonene øvde sammen og på tvers av landegrenser. Siden oppstarten, har øvelsen blitt utvidet med flere nasjoner, da eksempelvis Norge og Sverige har store og relativt frie luftrom å øve i.

I år deltok 13 nasjoner, i tillegg til NATO AWACS-fly. Det er totalt 2.700 personell og omtrent 150 fly i ACE. Ørland mottok 40-50 fly med alt materiell og mannskap som skal til. ACE 2023 er ifølge stasjonssjef 132 luftving, oberst Martin "Tintin" Tesli, første storøvelsen på Ørland flystasjon siden 2014. Dette blant annet på grunn av den enorme oppbyggingen som er foretatt på Ørland. Pilotene hadde to fly-perioder hver dag. Øvelsens første periode foregikk i Norge, Sør og Nord for Trøndelag/Ørland, og andre del foregikk hovedsakelig i Nord-Sverige.

Dette er den første store europeiske øvelsen for våre F-35, samt F-35 fra Storbritannia, Italia, Nederland og USA. I tillegg deltok Hangarskipgruppen USS Gerard R. Ford med sine F-18 jagerfly. Under øvelsen ble det også anledning til å øve fuel-tanking i luften fra et amerikansk tankfly av typen KC-135 Stratotanker.

USS Gerard R. Ford deltar samtidig i en stor marineøvelse i Midt- og Nord-Norge, sammen med allierte og norske marinefartøy.

Einar Holst Clausen

Tjekkisk JAS Gripen på Ørland under øvelse ACE 2023. Foto Czech Air Force.

Allierte jagerflygere får meget god trening i Midt-Norge og stort luftrom å boltre seg i. Foto Czech Air Force.

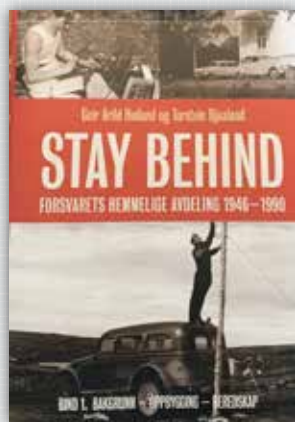

Femte og fjerde generasjons kampfly møttes på Ørland. Foto Czech Air Force.

«Stay behind» – Forsvarets hemmelige avdeling 1946-1990

Boken på over 600 sider er bind 1. Her får vi innblikk i den svært hemmelige avdelingen «Stay behind», som ytterst få visste om. Boken er skrevet av Geir Arild Høiland, sivilingeniør og pensjonert oberstløytnant, og medforfatter Torstein Bjaaland, pensjonert lektor.

Høiland og Bjaaland går grundig til verks, og med tilgang på avgraderede dokumenter og intervjuer, forteller de oss om det hemmelige okkupasjonsforsvaret, som ble opprettet i starten av den kalde krigen. «Stay behind» skulle drive med evakuering, etterretning og sabotasje bak fiendens linjer ved en okkupasjon. Bind 1 gir oss innsikt i oppbyggingen, rekrutteringen til avdelingen, og hvordan den ble drevet. Vanlige borgere i alle samfunnslag ble vervet. Mange husker kanskje det store avisoppslaget, da et stort våpenlager ble funnet hjemme hos en skipsreder, bak en hemmelig dør. Han var i «Stay behind». Dette er en meget interessant bok, kanskje litt for de spesielt interesserte, men den er absolutt leseverdig. Mange illustrerende og historiske bilder underbygger innholdet. Boka er utgitt på Pax Forlag ISBN: 9 788253 043913.

Einar Holst Clausen

Facebook- hacking!

Et godt råd til dere alle! Skift passord og lag en tottrinns sikkerhet på din Facebook-side. Jeg har nemlig mistet min Facebook-side, der også mobilnummer og e-post er slettet. Dermed har jeg ingen mulighet til å komme inn.

Dette er bildet som kommer opp når jeg trykker på Facebook-app'en!

Den er ikke søkbar, og finnes selvfølgelig ikke.

Alt dette skjedde etter at jeg la ut en sak om mitt besøk på hangarskipet USS Gerard R. Ford. For 80% av det jeg legger ut, er nemlig fra min jobb som redaktør av Offisersbladet. Kun 20% er privat.

Offisersbladet-sakene har tydeligvis vekket interesse i «trollfabrikker» muligens i Kina eller Russland.

Så pass på folkens! Sikre din Facebook-konto. Det har jeg smertelig erfart!

Einar Holst Clausen

Ny sjef Heimevernet

Ny sjef Heimevernet, generalmajor Frode Ommundsen. Foto Sigrid Vormeland/Forsvaret.

Generalmajor Frode Ommundsen (55) er ny sjef Heimevernet.

Ommundsen overtar jobben som sjef HV etter generalmajor Elisabeth Gifstad Michelsen som har fått i oppgave å følge opp og støtte Forsvarets arbeid med kultur og profesjon. Ommundsen har operativ tjenesteerfaring fra Hæren, blant annet som sjef for Panserbataljonen i Brigade Nord og kompanisjef i Telemark bataljon. Videre har Ommundsen erfaring fra Forsvarsstaben og som stabssjef i Hærstaben. I tillegg har han internasjonal tjeneste fra utenlandsoperasjoner i Kosovo og Afghanistan.

Befalets Fellesorganisasjon gratulerer generalmajoren med utnevnelsen som sjef HV.

Øyvind Førland Olsen

Konsert på Kongsvinger fetsning

Forsvarets veteransenter avholdt også i år sin tradisjonelle Veteran-konsert på Kongsvinger festning i begynnelsen av juni. Ifølge lokalavisen Glomdalen var det rundt 1000 tilskuere som blant annet fikk oppleve musikk fra Heimevernets Musikkorps, Reidun Sæther og Sigvart Dagsland.

– For meg er begrepet veteran noe som fyller meg med stolthet og glede. Det er et menneske som tok ansvar for noe som var større enn seg selv. Uten å vite hvordan det kom til å gå for liv og helse i det oppdraget vedkommende var satt til å gjøre, sa sersjantmajor Rune Wenneberg i sin tale til de frammøtte veteranene.

Øyvind Førland Olsen

Ny sjef for Forsvarsstaben

Generalmajor Ingrid Gjerde er utnevnt til generaløyntant i Hæren og ny sjef for Forsvarsstaben. Foto Thomas Haraldsen/Forsvaret.

Generalmajor Ingrid Margrethe Gjerde er utnevnt til generaløyntant i Hæren og blir ny sjef for Forsvarsstaben.

Det skjedde under statsråd fredag 9. juni, og Gjerde overtar stillingen som sjef Forsvarsstaben etter viseadmiral Elisabeth Natvig som går av på aldersgrense i løpet av høsten.

Gjerde har tjenesteerfaring fra Hæren, blant annet som kompanisjef i Telemark bataljon og sjef for Hans Majestet Kongens Garde.

Videre har Gjerde vært sjef for Krigsskolen, stabssjef i

Hærstaben samt at hun har erfaring fra Forsvarsstaben og Forsvarsdepartementet.

– Jeg takker ydmykt for tilliten. Jeg gleder meg til å ta fatt på denne omfattende oppgaven sammen med dyktige og fine kolleger i staben, Forsvaret og sektoren for øvrig, sier Gjerde i en pressemelding fra Forsvaret.

For tiden tjenestegjør Gjerde som sjef FN-styrkene på Kypros. Der besøkte Offisersbladet den nye sjef Forsvarsstaben i fjor.

Øyvind Førland Olsen

Jerven-duken til Ukraina

HV 12 skal i løpet av 2023 skal motta syv kontingenter à 100 Ukrainske soldater for opplæring i sanitet, skarpskyting og som lagførere. Jerven AS støtter tiltaket og har donert 100 Jerven-duker til kontingent nr. 1 som allerede er i Norge. Jerven AS sørger også for grundig kursing i bruk av dukens mange bruksområder. Jerven AS håper på donasjoner, slik at de øvrige kontingentene også kan få Jerven-duker. Den Danske stat har nå donert 4.400 Jerven-duker til det Ukrainske forsvaret.

Jerven-duken har som vi vet, vært i Forsvarets tjeneste siden 1986, og Jerven AS har levert over 110.000 duker så langt. Daglig leder i Jerven AS, Jarle Skogheim forteller at det er rørende at flere kommuner nå planlegger å fremme forslag om donasjoner av Jerven-duker til Ukraina, i tillegg til at frivillige organisasjoner er inne på samme tanken.

Einar Holst Clausen

Forsvarskommisjonen: – Det vi skal kjøpe er moderat

Knut Storberget og Forsvarskommisjonen sier det er nødvendig å løfte forsvarsbudsjettet til over 100 milliarder kroner.

■ Tekst & foto
Øyvind Førland Olsen

– Jeg har fortsatt 22. juli ryggraden og det kommer jeg å ha resten av livet. Det å tenke det utenkelige, og være forberedt på at det kan skje er helt sentralt, sier Knut Storberget.

Den tidligere justisministeren har

satt seg ned med Offisersbladet. Storberget har sett og opplevd konsekvensene av sviktende beredskap da 77 ble drept under terrorangrepene 22. juli 2011.

Han sier at det er noe han har båret med seg i arbeidet med å stake ut kursen for Forsvaret de neste 10-20 årene framover.

Nå må det satses på Forsvaret

mener leder Storberget og medlemmene av Forsvarskommisjonen. De har jobbet i 18 måneder med utredningen som ble overlevert forsvarsminister Bjørn Arild Gram (Sp) i mai.

POLITISK FORLIK

– Alt dette skal gjøres i et felles politisk forlik – fordi det er så

store summer det snakk om. Det er så viktig at alle er med slik at vi sikrer forutsigbarhet og tenker langsiktig, sier Storberget.

Han viser til at forsvarsbudsjettet må løftes varig til 30 milliarder kroner mer enn i dag (75, 8 milliarder kroner i 2023), og så skal det settes store summer til nytt materiell og nye kapasiteter.

Forsvarskommisjonen ved leder Knut Storberget anbefaler en massiv styrking av Forsvaret på flere titalls milliarder kroner ekstra.

fakta:

FORSVARSKOMMISSJONEN

- Oppnevnt 17. desember 2021 ved kongelig resolusjon
- 16 medlemmer totalt; fra Forsvaret, politikken, næringslivet og akademien
- Ledet av Knut Storberget, statsforvalter i Innlandet
- Anbefaler en permanent styrking av Forsvarsbudsjettet på 30 milliarder kroner
- Avsetninger 40 milliarder hvert år i en tiårsperiode, blant annet for å finansiere ny overflatestruktur for Sjøforsvaret

– Over en tiårsperiode må det være avsetninger på 40 milliarder kroner (ekstrabevilgninger per år, journ. anm) for å møte framtidens investeringsbehov. Mange sier at det er utrolig mye penger, og det er det. Samtidig så er det vi skal kjøpe ganske moderat.

Storberget viser blant annet til

at Sjøforsvaret har behov for ny overflatestruktur, at Hæren må utvides samt at man må få full effekt ut av investeringene i Luftforsvaret.

– Og ikke minst luftvern. Det er en kostbar affære, men det er jo også en del av det de aller fleste ser på som en «realistisk» forsvarsstyrke som andre

land også skaffer seg, sier Storberget.

– Jeg synes det er urealistisk å opptre som en «øy» og ikke gjøre disse grepene.

POLITISK SVIKT OVER FLERE ÅR

Dagen før Forsvarskommisjonen presenterte sin utredning, hadde regjeringen innkalt til et

pressemøte for «styrking av Forsvaret».

Det resulterte i en lovnad om i overkant av tre milliarder kroner mer til Forsvaret per år, og en plan om å nå to prosent brutt-onasjonalprodukt (BNP) på forsvar.

Det er langt unna satsingen som Forsvarskommisjonen mener er

nødvendig. Storberget og Forsvarskommisjonen konkluderer i sin utredning at Forsvaret ikke holder mål gitt oppdraget og i lys av dagens sikkerhetspolitiske situasjon: Forsvaret har ikke «dybde» er heller ikke godt nok utrustet til å få det vi har til å virke.

Det skyldes at politikere ikke

har prioritert Forsvaret over flere år, sier Storberget.

– *Hvorfor vil politikere lytte til dere nå?*

– Jeg tror det har seget inn i hele samfunnet at vi står i en annen situasjon. Min grunnfilosofi er grunnleggende optimistisk. Regjeringen har valgt å sette ned

en kommisjon da mener jeg at det er politisk tradisjon, om ikke helt, delvis å følge opp det som kommer fra kommisjonen.

– **UTRYGT LANDSKAP**

Storberget advarer mot konsekvensene ved ikke å satse på Forsvaret.

– Da beveger vi oss inn i et

veldig utrygt landskap, og da tar vi risiko og må større grad basere oss på allierte ressurser som kanskje ikke er der.

– Sivilsamfunnet vil i større grad bli rammet i en krisesituasjon – noe som man ikke vil likt å se på.

Binders i jakkeslage, se vår nettbutikk

Jubileumskolleksjon
25år - 40år - 50år

Se flere modeller i vår nettbutikk

MSO STUDIO
gave og profileringsartikler

– For å beholde personell må vi være mer fleksible

Eirik Kristoffersen varsler om «betydelige utfordringer» i Forsvaret i sitt fagmilitære råd.

■ Tekst & foto
Øyvind Førland Olsen

Det er et gap mellom Forsvarets evne til å løse oppdraget og pålagte oppgaver, det er bare en delvis evne til å beskytte baser som Ørland og Evenes med luftvern, og i hvert fall ikke sivil infrastruktur. Det er heller ikke nok personell i Forsvaret, materiellsituasjonen er utfordrende og Forsvaret mangler ammunisjon.

Det konkluderer forsvarssjef general Eirik Kristoffersen i sitt fagmilitære råd.

Likevel anbefaler han ikke en like hurtig økonomisk hestekur som Forsvarskommisjonen, for å få strukturen til å fungere etter hensikten og på sikt bidra til et styrket forsvar.

– Grunnen til at vi har havnet på de (økonomiske, journ. anm.) banene vi gjør, er fordi vi mener det er realistisk å omsette. Jeg har vært opptatt av å gi et råd som både er fleksibelt og skalerbart, sier Eirik Kristoffersen til Offisersbladet.

ÅTTE MILLIARDER EKSTRA

Forsvarssjefens økonomiske ønskesituasjon tilsier at forsvarssektoren blir tilgodesett åtte milliarder ekstra hvert år fra 2025 og til og med 2031. Og den økonomiske opptrappingen blir større for hvert år; 8 milliarder ekstra i 2025, 16 milliarder i 2026 som ender med drøyt 50 milliarder mer i 2031 enn i dag.

Det kommer i tillegg til planlagt satsing på Forsvaret, og et behov for ekstra milliarder for å finansiere gjeldende langtidsplan for Forsvaret (se mer om økonomi i faktaboks).

For å få balanse mellom pålagte oppgaver og ambisjonsnivå, må politikere finne ekstra penger for å finansiere en ny maritim overflatestruktur, såkalte tilleggssbevilgninger, heter det i det fagmilitære rådet.

Forsvarssjef Eirik Kristoffersen mener det er nødvendig å øke Forsvarets volum. Han anbefaler en økonomisk opptrappingsplan på 8 milliarder kroner hvert år fra 2025. Foto: Torbjørn Kjosvold/Forsvaret.

KLARER Å OMSETTE PENGENE

– Til slutt vil det være den politiske viljen til å prioritere som avgjør hvor mye penger som satses på Forsvaret. Uavhengig av det endelige vedtaket i langtidsplanen (for Forsvaret, journ. anm.) så må vi gjøre det steg-for-steg, fortsetter Kristoffersen.

Han avviser likevel at Forsvaret ikke har en evne til å omsette store summer på en god måte.

– At Forsvaret klarer å omsette pengene er jeg ikke bekymret for. Vi har så store etterslep på for

eksempel uniformer til Heimevernet til hele styrkestrukturen, vi har etterslep på ammunisjon, på eiendom, bygg og anlegg og vi har et lavt aktivitetsnivå i Hæren nå – fordi vi prioriterer forsyningsberedskap.

«BETYDELIGE UTFORDRINGER»

Forsvarssjefen er likevel tydelig på at Forsvarets mangelliste strekker seg lenger enn til materiell. Forsvaret har rett og slett ikke nok folk til å drifte strukturen på en god nok måte.

«Forsvaret har i dag mangler innen personell og kompetanse. Manglene vil føre til betydelige utfordringer innen 2028 dersom det ikke gjøres tiltak. Blant annet kan Forsvaret få utfordringer med å hente ut potensialet fra kostbare strukturelementer, og evnen til å videreutvikle Forsvaret og innføre nye viktige kapabiliteter kan bli redusert».

Utdraget er hentet fra kapittel ni i det fagmilitære rådet. Personellsituasjonen er krevende, sier

forsvarssjefen og det vil bli verre hvis ikke Forsvaret rekrutterer flere og blir flinkere til å beholde ansatte.

– Det er en honnør til Forsvaret at vi har flinke folk som får jobb sivilt og i andre sektorer. Vi rekrutterer også veldig godt i bunn; veldig mange av de i førstegangstjenesten ønsker å fortsette i Forsvaret, sier forsvarssjefen før han tegner opp tiltak:

– For å beholde personell må vi være mer fleksible og ta hensyn til livsløpet til folk, vi må ha mer fleksible løsninger hvor man skal tjenestegjøre og med tanke på hvilken fase man er i livet. Det må bli en mer individuell tilpasning til karriere- og tjenesteplaner.

PENSJON OG TILLEGG

Kristoffersen mener også det er nødvendig å løse det han omtaler som «pensjonssaken». Ansatte i Forsvaret har ikke pensjonsopp-tjening på ATF (Arbeidstidsbestem-melser i Forsvaret)-tillegg som øving, vakt og fartøystjeneste, såkalte variable tillegg.

– Så lenge vi ikke har løst den vil vi slite med å beholde folk, sier Kristoffersen.

– Hva gjør du for å finne en løsning?

– Det har vært med meg siden jeg ble forsvarssjef (i august 2020). Det er en sak jeg er veldig opptatt av å

finne en løsning på. Det er samarbeid med arbeidstakerorganisasjoner, det er der vi må finne løsningen.

Kristoffersen sier at han ikke kan være konkret på hvilken løsning han ser for seg. Forsvarssjefen

understreker likevel at han ønsker at ansatte skal ha en «god og best mulig pensjon».

– Det har vært skissert ulike løsninger og jeg håper vi får landet det så raskt som mulig.

fakta:

FORSVARSSJEFENS FAGMILITÆRE RÅD (FMR)

– FMR danner grunnlag for arbeidet med ny langtidsplan for forsvars-sektoren

– Rådet foreslår blant annet en økonomisk opptrappingsplan på 8 milliarder kroner hvert år fra 2025-2031 – som beløper seg totalt til 58 milliarder i 2031

– Forsvarssjefens anbefalte finansieringsbane i FMR tilsier et forsvars-budsjett på rundt 150 milliarder kroner i 2036. Det er rundt dobbelt så mye som i 2023

– Rådet anbefaler følgende satsings-områder: Utbedre svakheter ved dagens struktur, ny maritim overflatestruktur, luftvern, langtrekkende presisjonsvåpen samt øke Forsvarets volum

Kilde:

Forsvarssjefens fagmilitære råd 2023

Russlands krig

Russlands angrep på et sykehus i Dnipro nylig var neppe tilfeldig. Kort tid før ble brannstasjonen ødelagt i et russisk angrep. Under hele krigen har russerne rammet sivile mål, blant annet flere hundre kirker og religiøse bygninger, bolighus, skoler og kulturbygg. Ukrainerne skal ikke føle seg trygge. Russiske myndigheter tror visst at denne terroren mot sivilbefolkningen vil føre til at ukrainerne vender seg mot sin egen regjering og krever en «fred» med Russland på Putins vilkår. Men det motsatte har skjedd, aldri har hatet mot Russland og alt som er russisk, vært større i Ukraina. De aller fleste ukrainerne er klar over at krigen står om landets eksistens som uavhengig stat.

Men krigen går også ut over barna på mer enn en måte. Skolegangen blir nok det så som så med under stadige russiske angrep. Ukrainske myndigheter hevder at 460 barn er drept, 919 såret, 349 savnet og 16222 er deporterte til Russland. Organisasjonen «Save Ukraine» har lenge jobbet for å få barna tilbake, men har så langt bare lykket med å få tilbake noen få hundre. Og disse kan fortelle om alt annet enn hyggelige sommerleirer vekk fra krigens gru.

Oppholdet skulle vare i to uker, uker som for mange ble til måneder. Barn skal ha blitt slått og sperret inn i små rom i kjelleren som straff for å markere sin ukrainske identitet. Slagordet «Slava Ukraini» ble ikke satt pris på, heller ikke små ukrainske flagg.

Dette er måten Russland fører krig på uten hensyn til sivile tap. Og skulle Russland finne på å angripe andre stater, vil det etter alle solemerker

skje på samme måten. Men drap og voldtekt mot sivile er ikke noe ukjent når det gjelder russisk krigføring. Det samme skjedde under den russiske framrykningen vestover under 2. verdenskrig, med Stalins velsignelse. Bare i Berlin ble 100 000 tyske kvinner – i alle aldre – voldtatt.

Kilde: Kyiv post 21/5 2023.

Nils Tore Gjerde

Nordea

Medlemstilbud på billån fra Nordea

Som medlem av BFO får du et av Norges beste billån, med rente fra 5,65 %

Søk lån til bil, MC og caravan på
nordea.no/billån

Priseksempel: Eff. rente 7,29 % kr 150.000 o/5 år. Etableringsgebyr kr 2.000,- Tot. Kr 178.434,-

Motstandsbarna

Fransk tegneserie

Vellaget tegneserie om vennskap og mot.

«Motstandsbarna» er en spennende og fremragende utført tegneserie. Her kan lesere i alle aldre lære noe nytt om andre verdenskrig.

Forfatter: Vincent Dugomier
Tegninger: Benoît Ers
Utgivelser i Norge: 3 av 8 bind
Forlag: QlturRebus

■ AV Nils Gjerstad

Det er natt. En ungdom sniker seg langs bakken mot et nettinggjærde, han klipper et hull i gjærde med en knipetang. På andre siden sniker han seg forbi to bevæpnede Wehrmacht-soldater, han løper mot fabrikken og klatrer opp stigen. Kjøpturrer han dynamitt rundt fabrikkpipen, og setter inn tennledningene, før han flykter fra åstedet.

MODIGE UNGDOMMER

Dette er en av de stilige action-sekvenser i «Motstandsbarna», som er en pedagogisk og effektivt fortalt serie om nazistenes okkupasjon av Frankrike. Allerede på de første sidene merker man at den prisbelønte franske tegneserien har et dynamisk driv. At tyske soldater okkuperer Frankrike blir tydeliggjort over noen få sider, og demonstreres ved lyden av marsjerende støvler på brostein. Selv om «Motstandsbarna» har tre ungdommer (på ca. 13 år) i hovedrollene, passer den like godt for voksne å lese. François og Eusèbe, og Lisa danner en egen sabotasje-gruppe og utfører diverse dristige aksjoner mot okkupantene. Lisa kommer sist med på laget, hennes foreldre har rømt fra Nazi-Tyskland og hun sier først at hun er flyktning fra Belgia.

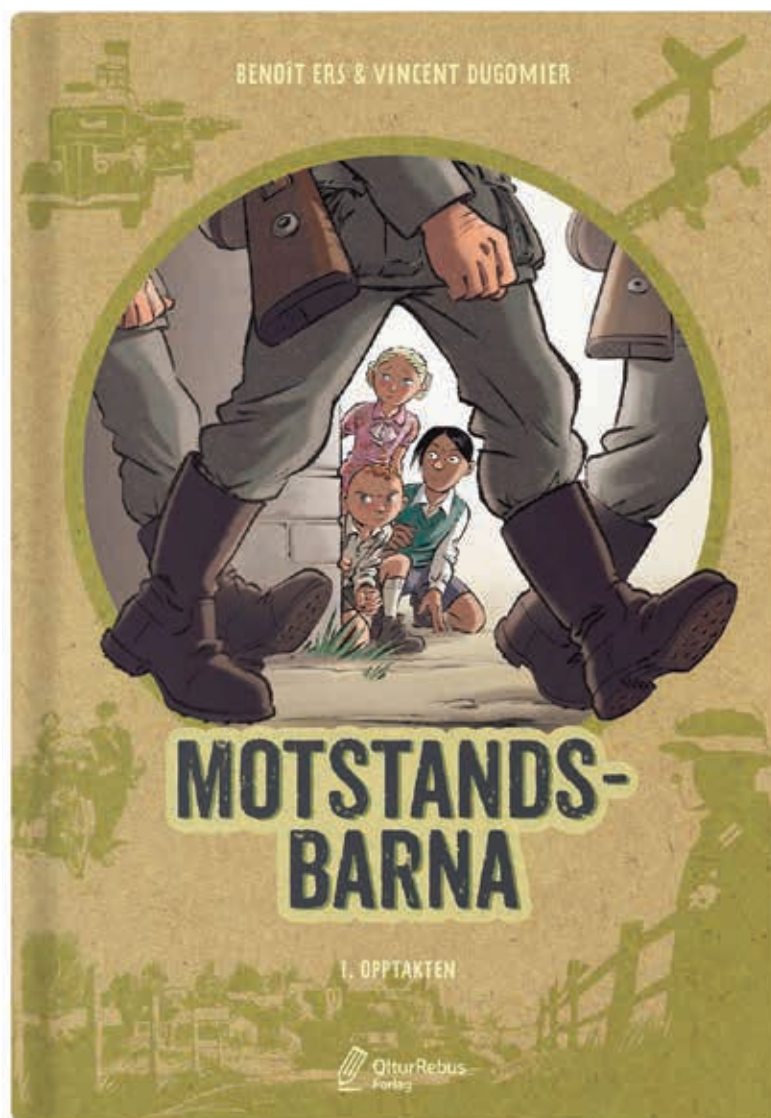
Foreldrene til ungdommene er selv anti-nazister og også involvert i motstandskampen. En av disse blir henrettet av tyske soldater, noe som naturligvis inspirerer til videre kamp for frihet. Jeg er imponert over den engasjerende stilen til forfatter

Vincent Dugomier, og også tegningene til Benoît Ers og hans evne til å bruke spektakulære vinkler for å fortelle historien.

MARSKALK PÉTAİN OG VICHY-REGIMET

I tillegg til at dette er inspirerende og spennende å lese, er her mye å lære om andre verdenskrig, også for godt voksne historieinteresserte. At flere av de tyske soldatene er bitre for tapet i første verdenskrig og føler et nag mot franskmenn illustreres godt. Ikke alle i Norge vet at Marskalk Pétain inngikk en omstridt fredsavtale med Hitler i juni 1940. Den franske lederen for det nazivennlige Vichy-regimet ble ansett som en slags fransk Quisling, og han er også mye omtalt i denne serien. Men det var også såkalte sympatiske franskmenn som støttet Pétain, og det får også serien vist. Hvordan den tyske propagandaen fungerte i praksis illustreres også godt. Forfatter Vincent Dugomier får frem at ikke alle tyske soldater var nazister, og den nyanserte synet er bra, synes jeg.

Man merker fort at her er det kvalitet i alle ledd, og det er fullt forståelig at tegneserien har vunnet priser internasjonalt.

Spesialist i Forsvaret:

– Derfor slutter jeg

Mikael Roksvaag ser ingen framtid i Forsvaret. Nå har han lagt fra seg uniformen og blitt tømrerlærling.

*Etter mange år i Forsvaret har Mikael Roksvaag
valgt å slutte. Nå er han tømrerlærling.*

Mikael Roksvaag forteller at han fikk støtte fra BFO da FPVS krevde 80.000 kroner. Her er han sammen med tillitsvalgt Hans Petter Myrseth.

■ Av Øyvind Førland Olsen

– Sjefssersjanten min spurte om det var noe han kunne gjøre for å endre beslutningen min. Det var det ikke. Valget jeg har tatt kom ikke over natta og jeg har tvilt meg fram i lang tid.

Det sier 29-åringen fra Trondheim.

Han har lagt fra seg uniformen med vinkler og stripe og skiftet til arbeidsklær – håndvåpen er erstattet med hammer og spiker. Den beslutningen er endelig, sier Roksvaag som påpeker at han rent formelt er i ulønna permisjon fra Forsvaret.

BLIRTØMRER

Første arbeidsdag som tømrerlærling var en mandag i mars. Roksvaag

sier at han er trygg på at valget om å forlate Forsvaret er riktig for ham og familien.

– Mange er i Forsvaret på tross av dårlig arbeidsvilkår og manglende karrieremuligheter – fordi de er glade i Forsvaret og fordi de ønsker å være en del av noe større enn seg selv, sier Roksvaag.

– EN RESSURS

Hvorfor 29-åringen velger å forlate Forsvaret til fordel for det sivile er sammensatt. At et pengekrav etter internasjonal tjeneste var et vendepunkt i hvordan han oppfattet Forsvaret som arbeidsgiver, er han likevel tydelig på.

Det gjorde det enklere å slutte.

Det kommer vi tilbake til litt senere.

Roksvaags første møte med Forsvaret var førstegangstjenesten i 2013 som hundefører i Luftforsvaret. Han gikk på befalsskolen i 2016, og året etter sto han i vakta på Væres. De siste årene har han gjennomført videregående befalsutdanning, vært våpeninstruktør og jobbet på Baseforsvarstaktiske skole på Ørland og Væres.

Der har han i perioder hatt ansvaret for rundt 50 vernepliktige i førstegangstjenesten.

– Han er den typen Forsvaret trenger, og som vi absolutt ikke bør miste. Han har vært en ressurs for Forsvaret og for oss i Befalens Fellesorganisasjon (BFO), sier tillitsvalgt Hans Petter Myrseth.

Myrseth har vært én av BFO-erne

vingsersjant Roksvaag (OR5) har hatt kontakt med i løpet av sin forsvarskarriere.

KREVENDETID

Roksvaag forteller om det som han mener var et vendepunkt for ham, som gjorde beslutningen å slutte i Forsvaret enklere.

Det startet med en opptreningsperiode på Ørland flystasjon før misjonen til Mali. Det var krevende for familien som teller tre, forteller Roksvaag:

– Kona tok seg av alt på hjemmebane, med levering av datteren vår til barnehagen før hun reiste på jobb. Jeg var borte store deler av dagen.

Han forteller at den ekstra belast-

Den tidligere vingsersjanten var nestlagfører i et vaktlag som beskyttet bakkemannskaper i Mali. Her ser vi det norske Hercules-flyet Frøy i bakgrunnen i forbindelse med FN-operasjonen MINUSMA. Soldaten på bildet er ikke Mikael Roksvaag. (Illustrasjonsfoto: Onar Digernes Aase/Forsvaret).

ningen i forbindelse med oppsetningen til Mali skulle kompenseres med en «særskilt tjenesteavtale».

Det skulle sikre en lønn som tilsvarer den arbeidsmengden han ble pålagt.

– Jeg gikk på avtale om normal arbeidstid halvåret før jeg reiste ut. Det var en slitsom og krevende periode økonomisk. Pengene kom ikke før helt på slutten av perioden på grunn av «treghet i systemet», sier Roksvaag.

KREVDE 80.000 KRONER

Fra desember 2020 til mars 2021 var Roksvaag nestlagfører i et vaktlag som beskyttet bakkemannskaper i Mali.

Han sier at han følte seg privile-

gert og stolt over å kunne reise til Mali. Så kom telefonen fra Forsvarets personell- og vernepliktssenter (FPVS).

– «Du skylder oss 80.000 kroner», var beskjednen jeg fikk fra FPVS. Da koblet jeg på BFO ved Lars Anthonson (tillitsvalgt for Luftforsvaret). Det var veldig betryggende å ha den hjelpen og jeg snakket med ham hver uke i perioden før saken ble løst, sier Roksvaag.

Det tok cirka ni måneder fra han fikk telefonen fra FPVS til kravet ble frafalt. Ifølge Roksvaag ble det lett etter smutthull som kunne bevise at han ikke ble beordret til Mali. Da kunne arbeidsgiver gjøre krav på å få tilbakebetalt et rekruttere- og beholdetillegg Roksvaag tidligere

hadde fått utbetalt i forbindelse med at Baseforsvarstaktiske skole ble flyttet fra Ørland til Væres, forteller han.

BRUKTE FOR LANG TID

– Å fremme det kravet overfor en som nettopp hadde vært ute i tjeneste for landet sitt var et enormt slag i trynet, sier Roksvaag.

Han sier at han aldri fikk en forklaring fra FPVS hvorfor kravet ble frafalt.

– Jeg er skuffet over at de ikke prøvde å møte meg på bekymringen min knyttet til dette, eller at de viste forståelse for belastningen det var å ha dette kravet hengende over meg, sier han.

FPVS beklager nå belastningen Roksvaag ble utsatt for som følge

av tilbakebetalingskravet og tiden de brukte i forbindelse med saksbehandlingen.

– FPVS og Luftforsvaret brukte for lang tid på å avklare faktagrunnlaget. Det er uheldig, skriver oberstløytnant og nestkommanderende ved FPVS Petter Lysholm i en e-post (les hele tilsvaret i slutten av artikkelen).

– BARE ET GLANSBILDE

Roksvaag mener pengekravet viser en systemsvikt i Forsvaret, og manglende respekt for de ansatte. Da han vendte tilbake til Norge hadde han tett kontakt med kolleger i rollen som tillitsvalgt.

Han fikk høre og se hvilke utfordringer de ansatte hadde i arbeids-

Mikael Roksvaag forteller at det var viktig for ham å gjøre noe praktisk da han bestemte seg for å slutte i Forsvaret. Nå er han tømmer for et firma i Trøndelag (Foto: privat).

livet, og han så at flere og flere sluttet i Forsvaret.

Det forstår Roksvaag.

Da han i 2022 skulle skrive etterlattebrev (i tilfelle man dør i tjeneste) innså han at han ikke lenger var villig til å ofre livet for Forsvaret.

– Forsvaret skal jo være en attraktiv og konkurransedyktig arbeidsplass, men det er jo bare et glansbilde, sier Roksvaag.

SLUTTER I FORSVARET

Roksvaags fortelling om hvorfor han velger å slutte er ikke enestående. Det viser en studie fra Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) som ble publisert i 2021. Der undersøkte FFI-forskere Maria Fleischer Fauske og Kari Røren Strand hvorfor unge med

fast tilsetning velger å forlate Forsvaret.

Ifølge studien var blant annet jobbtilbud i det sivile og ønsket om å ta en sivil utdanning noen av hovedårsakene.

Studien som baserte seg på svar fra tidligere ansatte i Forsvaret, avdekket også at manglende eller uklare karriereplaner, misnøye med lønn og manglende mulighet for faglig utvikling var viktige grunner for at folk sluttet. I studien kunne de som svarte krysse av på de tre viktigste grunnene til at de avsluttet arbeidsforholdet i Forsvaret.

– Misnøye med lønn var blant årsakene som pekte seg ut som de viktigste. Det var også mange i vår studie som oppga at de sluttet på

Kari Røren Strand er forsker ved FFI (Foto: Lars Aarønes/FFI).

grunn av uklare karrieremuligheter i Forsvaret, sier Kari Røren Strand.

Hun forteller at de nå jobber med en ny undersøkelse som kartlegger sluttårsaker for ansatte som valgte å forlate Forsvaret i 2021–2022. Den skal være klar i juni.

– Den nye undersøkelsen viser mye av det samme som de tidligere undersøkelsene. De vanligste sluttårsakene var denne gangen manglende karrieremuligheter, misnøye med lønnsbetingelsene og misnøye med personellforvaltningen, sier Strand.

NOEN INNSPILL

Hun viser til at mandatet til FFI i denne studien ikke har vært å fremme anbefalinger til Forsvaret og hvordan de kan beholde personell.

Noen innspill kommer hun likevel med:

– En viktig lærdom for Forsvaret er at mange av de som slutter ikke ser mulighetene som finnes i organisasjonen, eller at de ikke opplever at de får nok påfyll av kompetanse. Det er dessuten mange som er positive til å komme tilbake til Forsvaret igjen på et senere tidspunkt. Dette bør Forsvaret utnytte, og da er det viktig at kompetanse og erfaring fra arbeidslivet utenfor Forsvaret gir uttelling, sier Strand.

«B-LAGET»

Roksvaag sier han ikke kommer til å vende tilbake til Forsvaret. Han mener det er mange som er bekymret for konsekvensene ved å jobbe i Forsvaret hele yrkeslivet.

– Jeg hadde risikert å bli minstepensjonist hvis jeg hadde fortsatt. Samtidig er det jo pålagt spesialister å ha et like stort ansvar som offiserer uten at det medfører bedre lønn. Sånn kan det ikke være, sier Roksvaag.

Han er kritisk til hvordan OMT (personellreformen Ordning for militært tilsatte), med spesialister og offiserer, har fungert i praksis.

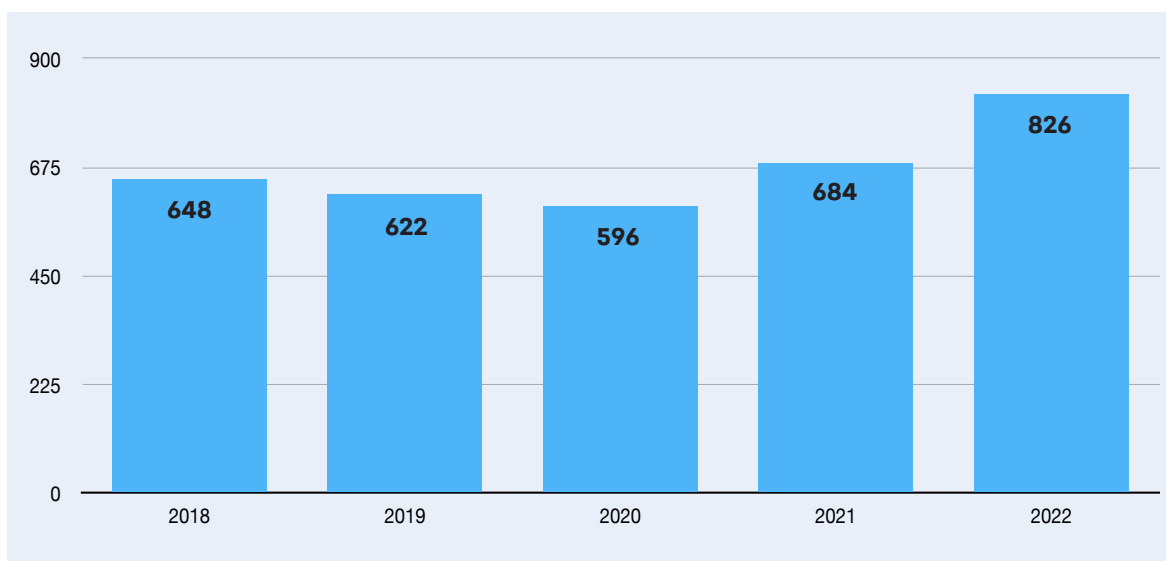
I stedet for at det to søylene har komplementert hverandre, har det etablert et A- og B-lag i Forsvaret, ifølge Roksvaag.

TYDELIGERE PLANER

Han etterlyser at Forsvaret blir mye flinkere til å legge et karriereløp for spesialister i Forsvaret. Det er ett av tiltakene for å kunne beholde kritisk

Grafen viser avgang for militært ansatte i prosent. Dette er kun tilfeldig avgang, ikke med pensjonsavgang. Petter Lysholm ved FPVS opplyser fra at grafen i perioden 2013–2015 ikke gir et riktig bilde da grenaderer og åremålstilsatte ikke var med i tallgrunnlaget. De ble med fra 2016 med overgang til T-35 for de fleste (Kilde: Forsvarets personell- og vernepliktssenter)

Antall militært ansatte som sluttet mellom 2018 og 2022

personell lengre, eventuelt gi de bedre muligheter til å skape en framtid utenfor Forsvaret.

– Du kan ikke være MG2-er i Telemark Bataljon i ti år for så å gå ut i det sivile for å bli daglig leder. Ved å ha gjort tjeneste i Forsvaret har man mistet muligheten til den utdannelsen og vi konkurrerer ikke på like vilkår med dem som har en sivil utdanning.

– Da hviler det et ansvar hos Forsvaret å presentere en plan, et karriereløp for den enkelte eller treffe tiltak som gjør at Forsvaret beholder ansatte lenger eller gjør overgangen til det sivile lettere, sier Roksvaag.

PEKE PÅ PROBLEMENE

Den tidligere vingsersjanten mener

forsvarsansatte i større grad må tørre snakke om det som ikke fungerer i Forsvaret; blant annet mangelen på personell og materiell, eller en utdanningsmodell som ikke fungerer etter hensikten.

Roksvaag sier det hviler et ansvar fra sjef til underordnet om å si ifra.

– Vi kan ikke være redde for å være ærlige. Når det kreves at våre soldater skal være modige, må ledere i Forsvaret sette de samme kravene til seg selv. Da må de være villig til å høre hva vi er misfornøyd med, og tørre å få kjef.

TILSVAR FRA PETTER LYSHOLM, NESTKOMMANDERENDE I FPVS:

FPVS beklager den lange saksbe-

handlingstiden og belastningen dette har påført Roksvaag. Arbeids-givers rolle er å påse at ansatte får rettmessige utbetalinger like mye som å kreve refusjon hvis utbetalinger er urettmessige. Kriteriene for rekruttere- og beholdertillegg i kontrakten var etter FPVS' synspunkt motstridende og uklare. FPVS og Luftforsvaret brukte for lang tid på å avklare faktagrunnlaget. Det er uheldig. FPVS er glad for at saken løste seg med riktig utfall til slutt og at teksten i kontrakten kunne revideres slik at den ikke lenger er gjenstand for uklarheter.

Hele Norges Kongeskip

Kongeskipet er flittig brukt av kongefamilien, nå senest på kommunebesøk i Nordland og statsbesøk i Danmark

Kongeskipet i all sin prakt. Foto Sven Gj. Gjeruldsen, Det kongelige hoff.

■ Tekst & Foto Einar Holst Clausen

KONGESKIPET NORGE ER H.M. KONG HARALDS PRIVATE YACHT

Den brukes i sommer-halvåret, primært til besøk hos våre kystnære kommuner, men også til noen få private turer med Kongefamilien. Tradisjonen tro embarkerer H.M. Kong Harald for inspeksjon i mai. Da er Kongeskipet klargjort ned til hver minste detalj. Normalt debarkerer H.M. Kong Harald Kongeskipet Norge i september. Under BFO/Officersbladets besøk om bord, lå Kongeskipet til kai på Tjuvholmen/Oslo, men seilte videre på oppdrag to dager etterpå, blant annet på tokt til Danmark.

DET ER MARINEN SOM BEMANNER KONGESKIPET NORGE

Kongeskipet K/S Norge har et

mannskap på rundt 50, hovedsakelig vernepliktige. I tillegg til de kongelige og mannskapet kan det forlegges 12 gjester fordelt på fire enkelt- og fire dobbeltlugarer. I den kongelige spisesalen, er det plass til opptil 40 personer, mens 70 personer kan mottas stående på akterdekket. Kong Harald og Dronning Sonja har flere ganger uttalt til pressen, at det fine med å reise med Kongeskipet, er at de får oppleve mer av den flotte kystnaturen, i tillegg at de gjør som «sneglen som har med seg huset» på tur.

SPENNENDE HISTORIE

Yachten ble bygget for en britisk flyfabrikant (Sopwith) og sjøsatt tre år før utbruddet av andre verdenskrig, under navnet Philante. Under krigen ble yachten brukt av den britiske marinen som eskorteskip

Gjeste-sjaluppen henger på babord side.

Skipssjef kommandørkaptein Geir Aronsen flankert av visekonstablene Stine Sofie Sommerfeldt og Mathias Oddgeirsson Simensen. Foto: Marinen

De har bevart de gamle måleinstrumentene.

Philante som under krigen ble brukt som eskorteskip. Foto Imperial War Museums.

Kongeskipet brant i dokken i 1985. Foto Kongehuset.

for de mange allierte konvoiene, og som kadettskip fra 1943. Etter krigen og etter en landsomfattende innsamlingsaksjon, ble Philante kjøpt av Regjeringen, ombygget og gitt i gave fra det norske folk til Kong Haakon 7, på hans 75-års dag i 1947. Offisiell overrekkelse ble den 9. juni 1948, og yachten fikk navnet Kongeskipet Norge (K/S Norge). Etter en brann om bord i 1985, når det lå i dokk, måtte skipet full-

stendig restaureres, og ble samtidig noe fomyet.

BESØKET PÅ KONGESKIPET

BFO/Offisersbladet fikk anledning til å komme om bord i juni, etter kongeparets kommune-besøk i Nordland. Klargjøring for neste seilas var allerede godt i gang, og vi ble vitne til en hektisk aktivitet med utvendig spyling/vask og lakkering av treverk. Det er imponerende å se et såpass

gammelt skip/yacht, som er så velholdt og strøket, og som har bevart mye av det nostalgisk gamle, spesielt i motorrommet. Der kunne man speile seg i messing- og kobber-detaller, og innsipere med hvite vanter. Innredningen for øvrig er ikke overdådig, men derimot maritim, klassisk og smakfull.

OM BORD

BFOs daværende nestleder Dag

Stutlien (nyvalgt leder BFO på Kongressen 15. juni), brukte tiden om bord til å orientere befalet om arbeidet med pensjon, lønn og tariffmessige drøftinger med mere, i befalsmessen. Offisersbladet fikk etter denne orienteringen, en prat med befal og mannskap, samt en smyggtitt i maskinrommet og i byssa.

SKIPSSJEFEN OM BORD

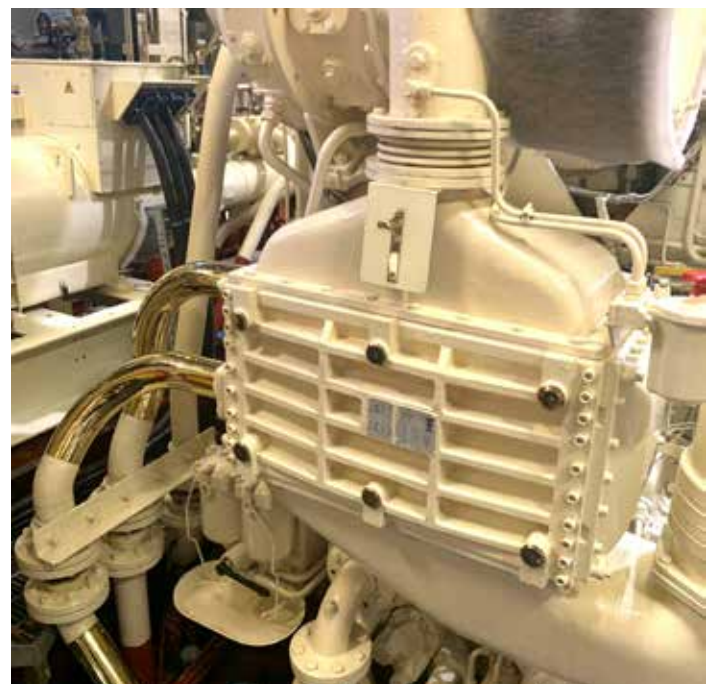
Skipssjefen på Kongeskipet, kom-

Dag Stutlien informerer befalet ombord på Kongeskipet.

Plakettene som henger i motorrommet.

mandørkaptein Geir Årnsen kunne fortelle at hans hovedoppgave er sikker drift av skipet, samt tilrettelegge for offisielle og private tokt i sommersesongen. Årnsen overtok som skipssjef på Kongeskipet i april. Hans to forgjengere var skipssjefer inntil de pensjonerte seg etter henholdsvis 8 og 19,5 år.

Av de tingene Årnsen setter mest pris på, er å jobbe målrettet hvert år sammen med ekstremt dedikerte befalet og offiserer for å lære opp våre 34 vernepliktige til å kunne drifte skipet sikkert, samt levere offisielle og private tokt i henhold til de kongeliges ønsker

og preferanser. Det innebærer ifølge kommandørkapteinen mange fantastiske opplevelser og øyeblikk for hans besetning også.

TO FRA MANNSKAPET

Visekonstabel og andre års lærling Mathias Oddgeirsson Simensen, skal ta over som bås i juli. Det innebærer å planlegge og lede arbeidet på dekk. Mathias hadde første halvannet året av læretiden på Kystvakta (KV Nordkapp), men gjesteseilet med Kongeskipet sommeren 2022, og fikk tilbud i februar 2023 om å overta som bås etter læretiden. Det hadde han

selvfølgelig veldig lyst til. Mathias ser for seg å være en god stund i stilling på Kongeskipet, for som han sier, her lærer man seg godt sjømannskap. Men han vurderer også en fremtidig karriere i Kystvakta eller Marinen. Mathias har en forkjærlighet for Kystvakta, som blant annet driver med fiskerioppsyn. Helt naturlig for en som kommer fra Senjahopen.

Visekonstabel Stine Sofie Sommerfeldt er takkelbefal om bord på Kongeskipet. Hun forklarer at en takkelgast er en del av takkel-detaljen om bord og har blant annet ansvaret for fartøyet ytre vedlike-

hold, herunder rengjøring, maling, lakkeringsarbeid, vedlikehold av tauverk, anker og trosser. Stine Sofie hadde verneplikten sin om bord på Kongeskipet, men utvidet tjenesten til 18 måneder, en superfin tjeneste sier Stine Sofie. Hun stortrives i Forsvaret og i det maritime miljøet. Jeg har fått tilbud om jobb på ubåt, og har sagt ja til det, men så spurte de meg her om jeg kunne fortsette ut sesongen. Så jeg fortsetter på Kongeskipet ut sesongen, og så går jeg over til tjeneste på ubåt, sier en smilende Stine Sofie Sommerfeldt.

Jens Stoltenberg; Vi lever i en svært usikker tid!

Den norske Atlanterhavs-komité og Utenriksdepartementet arrangerte et møte med NATOs generalsekretær Jens Stoltenberg og utenriks-minister Anniken Huitfeldt i Gamle logen i Oslo tirsdag 30. mai.

Utenriksminister Anniken Huitfeldt så tilbake til 9. april 1940, og dagens situasjon med Russland krig og invasjon av Ukraina. Hun understreket viktigheten av å være i en allianse som NATO. Norge ligger strategisk til, og vi har enorme naturressurser, som må vernes. Huitfeldt er for øvrig vertskap for utenriksministre i NATO sitt møte i Oslo mai/juni.

NATOs generalsekretær Jens Stoltenberg, ankom en fullsatt sal i Gamle logen i Oslo. Han deltok senere på NATOs utenriksministermøte i Oslo. Stoltenberg presiserte at vi lever i en skjebnetid. På det kommende NATO-toppmøtet i Vilnius, mener han det vil komme frem et ønske og vilje til forsterket støtte til Ukraina, og at vi må sikre Ukrainas fremtid og gjenoppbygging, samt at Ukraina må bestå som en demokratisk selvstendig nasjon. Generalsekretæren forventer også at møtet i Vilnius vil etablere et fler-årig økonomisk støtteprogram. Dessuten mener Stoltenberg at 2% av BNP skal være et minimum! Under NATOs utenriksministermøte var krigen i Ukraina et hovedtema, sammen med bekymringen rundt et stadig sterkere og diktatorisk Kina. Sveriges NATO-søknad var også et tema.

Einar Holst Clausen

Samtalen på podiet.

Full sal.

Hangarskipbesøk

Den 24. mai seilte verdens største hangarskip inn Oslofjorden. Offisersbladet var i Drøbak da USS Gerald R. Ford passerte historiske Oscarsborg med sine kanoner og torpedo-batteri. Vel ankret opp i Bunnefjorden, fikk Offisersbladet også anledning til å komme om bord på hangarskipet, på en pressevisning. Det er overveldende å oppleve noe så massivt og stort. Hangarskipet som kostet 13 milliarder dollar å bygge, og betegnes som Gerald Ford-klassen, skal erstatte Nimitz-klassen.

Skipet drives som sikkert alle nå vet, etter massiv media-dekning, av to atomreaktorer, og kan gå med minst 30 knops fart. Hangarskipet er 333 meter langt og ca 72 meter høyt, men det er bredden som er imponerende. Det har et mannskap på over 4.600, og har over 75 fly om bord, (F-18, AWACS og helikoptre). F-18 vil etter hvert bli erstattet med F-35B. Det er slutt på gassdrevne katapulter, for nå er det elektromagnetiske katapulter («EMALS», electromagnetic aircraft launch system) som gjelder.

Hangarskipet reiser i en såkalt hangarskip-gruppe, der det støttes av en rekke krigsskip/støtteskip, samt en atomdrevet angrepsubåt. En mektig maktfaktor. Oslo/Norges-besøket ble således en styrkemarkering fra USA/NATO. Når de forlot Oslo etter pinsen, skulle hangarskip-gruppen øve videre langs norskekysten, sammen med den norske marine og kystvakt. Takk for besøket.

Tekst & foto Einar Holst Clausen

USS Gerard R. Ford passerer Oscarsborg.

Fra «pilots bridge» på Gerard Ford.

Et imponerende skue utover hangardekket!

Roald Amundsen var ett av eskorter-fartøyene som eskorterte USS Gerard R. Ford inn Oslofjorden.

Aurora 2023

– Sveriges store totalforsvars-øvelse

Når øvelse «Aurora 23» braket løs i midten av april, skulle rundt 26.000 soldater fra 14 land og flere etater samvirke til forsvar mot et tenkt fiendtlig angrep mot Sveriges territorium. Øvelsen varte fra 17. april til 11. mai, fra Nord til Sør, men med spesielt fokus i Sør-Sverige, Østersjøen inklusive Gotland.

Patriot langdistanse luftvern-launcher.
Foto: Einar H. Clausen

Svenske stridsbåt 90 på rekke og rad i Oscarshamn.

■ Av Einar Holst Clausen

Dette var den største øvelsen i slikt omfang i Sverige, alle forsvarsgrener, men også siviltforsvaret, utryknings-etater og kommuner var involvert. Mobiliserings-systemet ble også øvet. Øvelsen fulgte et scenario der motstanderen startet med en rekke såkalte undergravende operasjoner, med forstyrrende og saboterende aktiviteter i form av hybridkrig, for deretter å utføre en rekke væpnede angrep.

Officersbladet tok turen til Stockholm og Oscarshamn, på mediadager i begynnelsen av mai. I Stockholm ble luftvernssystemet Patriot demon-

strert, og i Oscarshamn et eksempel på mottak av alliert støtte sjøveien. To interessante områder som skulle være like interessante for Norge.

EFFEKTIVT LUFTVERN OG RASK ANSKAFFELES-PROSESS

Ved Bromma flyplass, en halvtimes kjøretur fra Stockholm, hadde luftvernregimentet utplassert et Patriot batteri med tre utskytningsramper, med tilhørende radar og kjøretøy. For å ta seg av lavtflygende innkommende trusler, var det også plassert ut et bandvogns-basert kortholdsluftvern med Iris-T missiler og tilhørende

giraffe-radar. Sverige er første ikke-NATO land som har anskaffet Patriot, og det har fått betegnelsen Luftvernssystem 103 (LvS103). Med dette får Sverige kapasitet til å møte missil- og flyangrep på lange avstander, i tillegg til å kunne bekjempe ballistiske missiler. Luftvern bataljonssjef oberstløytnant Jimmy Wilhelmsson, orienterte om at hans bataljon er den første og eneste i verden som kombinerer Patriot-luftvern og Iris-T luftvern i samme bataljon med tilhørende sensorer.

PATRIOT-SYSTEMET TIL SVERIGE

Sveriges kjøp av Patriot ble signert i

2018, var ferdig levert i 2021, og ble erklært fullt ut operativt i 2022. Dette betegnes som svært raskt, og i alle fall sett i forhold til de anskaffelsesprosesser vi har i Norge på forsvarsmateriell. Personellet er utdannet på systemet ved Fort Sill i Oklahoma.

Ett Patriot-batteri består av tre utskytingsplattformer, som kan bevæpnes med to ulike typer missiler. Dette er GEM-T fra Raytheon, som brukes mot eksempelvis kryssermissiler og fly, samt PAC-3 MSE fra Lockheed Martin, som brukes mot ballistiske missiler. Patriot-systemet består ellers av en ildledningsvogn, radar, en reparasjonsenhet, samt

kjøretøy som transporter utskytningsplattformen. Personell, ammunisjon og annet materiell, transporteres også på hjul. Patriot er svært kostbart, men også et svært effektivt luftvern. Sverige kjøpte fire batterier med Patriot til en totalsum angitt til 3,2 milliarder dollar (ca. 32 milliarder kroner). De kjøpte fire enheter med til sammen 12 launchere, samt 100 GEM-T og 200 PAC-3 missiler.

STORT TEAM SOM INFORMERTE

Øvingslederen for Aurora, brigader Stefan Andersson og regimentssjef for luftvernregimentet oberst Mikael Beck, var på plass på Bromma og

orienterte fremmøtt presse at Patriot luftvernet inngår som en del av et større nettverk. Det bruker data-link og link 16, som gjør at fly, fartøy og stridskjøretøy kan dele taktiske bilder og kart, samt tekstmeldinger, bildeinformasjon og kommunikasjon på to ulike kanaler. Om Sveriges valg av Patriot-systemet, sa oberst Beck at det ble valgt fordi det er et ferdig utviklet, effektivt og sikkert luftvern-system, som kunne anskaffes raskt.

ANTALL BATTERIER?

Patriot-systemet og tilsvarende systemer er mobile. Tanker om hvor

mange Patriot-batterier som er nødvendig for å beskytte landet, mener Beck at det er et prioriterings-spørsmål. Systemet skal primært beskytte større byer, landets ledelse, flybaser, samt havner under eventuelt mottak av alliert støtte. At Sverige som NATO-partner og nå på vei inn som NATO-medlem, kan ha vært en faktor for at de kjøpte amerikansk, ville ikke regimentssjefen svare ja på. Han benektet det heller ikke. Til stede på Bromma møtte pressen også sjef operasjonsledelsen (tilsvarende sjef FOH), generalløytnant Carl-Johan Edström og sjef Luftforsvaret generalmajor Jonas Wikman.

HVA MED NORGE?

Når Norge forhåpentligvis snart går til anskaffelse av et langtrekkende luftvern-system, bør antallet bli minimum fire batterier, slik som i Sverige. Utplassering kan være Oslo-området m/Kongehus og Regjering, Bergen/Haakonsværn vår marinebase, Trøndelag/Ørland for våre kampfly og kanskje Evenes som kan dekke P-8 og QRA'en vår, samt Bardufoss/Setermoen/Andøya/Brigade Nord. Beskyttelse av havner ved mottak av alliert støtte, er alternative beskyttelses-områder. Det gjøres oppmerksom på at det amerikanske Patriot-systemet har en konkurrent i det franske

Sveriges försvarssjef general Micael Bydén besøkte Oscarshamn under landsettingen av den finske motoriserte bataljonen. Foto: Einar H. Clausen

Sjef luftvernregimentet oberst Mikael Beck orienterer om Patriotanskaffelsen og bruken av sytemet. Foto: Einar H. Clausen

Svenskenes kortholds-luftvern (SHORAD), beltevogn-basert og med Iris-T missiler.
Foto: Einar H. Clausen

Luftverns-bataljonssjef oberstløytnant Jimmy Wilhelmsson.
Foto Einar H Clausen.

SAMP/P, som har tilsvarende egenskaper, men ifølge Offisersbladets kilder, til nesten halve prisen.

MOTTAK AV ALLIERT STØTTE SJØVEIEN

I Oscarshamn ble det øvet på mot-tak av alliert støtte, i det en finsk motorisert bataljon ble satt i land fra et rekvirert ro-ro skip. Havnen var sikret med et større antall svenske og finske stridsbåt 90, i tillegg til flere kortholds missilsystemer. Det ble også orientert om at et Patriot luftvern-batteri var utplassert et stykke unna havnen, for å sikre landsettingen. Mot-taket så ut til å gå knirkefritt, men en

slik landsetting tar tid. Sveriges forsvarssjef Micael Bydén, var også til stede i Oscarshamn, og uttalte til media at han så langt i øvelse Aurora var meget fornøyd med gjennomføring og øvingsutbytte.

NOE NORSK STØTTE UNDER ØVELSE AURORA

Norge bidro med noe logistikk når 700 elitesoldater fra US Marine Corps, forflyttet seg fra Trøndelag og over svenskegrensen. En beredskap for luftstøtte fra F-35 i forbindelse med forflytningen til Sverige var også på plass. US Marines-styrken inngikk i en svensk brigade. Sjef Hæren gene-

ralmajor Lars Lervik, forteller til Offisersbladet at vår hær stilte med en troppeenhet fra Etterretningsbataljonen på øvelse Aurora. Der hensikten var å vise vilje og evne til å øve sammen med våre svenske naboer, samt å kartlegge hvordan denne typen øvelse gjennomføres.

Erfaringene vi gjør oss på denne øvelsen vil, sammen med svenske behov og ønsker, være viktige utgangspunkt for fremtidig deltakelse på denne typen øvelsen. Hvordan dette vil arte seg fremover er det vanskelig å forutsi helt presis pr nå, men vi trener i dag tett med våre norske venner (Eks Cold Response 22

og Nordic Response 24) og en tett koordinering, og i noen tilfeller integrering av øvingsaktivitet, vil helt sikkert være viktig når vi utvikler vårt samvirke i årene som kommer, sier Lervik.

NORSK/SVENSK ERFARINGS-UTVEKSLING

Norske og svenske HV-soldater utvekslet også kunnskap og erfaringer, når innsatsstyrke Heron i HV-14 deltok på øvelse Aurora 23. Heron var underlagt den svenske 13. Hemvåmsbataljon. De erfarte at mye er forskjellig når det kommer til materiell, sanitet og samband, men at vi også har mye til felles.

Ruinenes hovedstad

«Bombet ut av eksistensen på en natt», skrev Samuel Beckett i en reportasje om Saint-Lô. Den lille byen i Normandie så store ofre, og ble selv ofret i kampen mot nazismen.

■ Tekst Trond Sætre

D-dagen 6. juni 1944 ble fulgt av flere lange og harde kamper for å trenge inn i Frankrike. De allierte brukte mye av sommeren på å bygge opp styrkene sine og sikre forsyningshavnene før britiske og kanadiske styrker dro mot øst for å bryte ut av Normandie, mens amerikanske styrker avanserte mot sør. Tre mil fra stedet for landgangen lå byen Saint-Lô. Sju veier og en jernbanelinje lå langs denne franske småbyen på. Derfor var den strategisk viktig. For amerikanerne var den porten til resten av Frankrike. Tyskerne måtte gjennom byen dersom de skulle få forsterkninger fram. Hitler hadde gitt ordre om at byen skulle forsvares for enhver pris.

Allerede den 6. og natt til 7. juni ble byen utsatt for intens alliert bombardement. Målene var kraftstasjonen, jernbanestasjonen og andre ressurser som tyskerne kunne bruke til å hente forsterkninger. På forhånd hadde allierte fly sluppet flygeblader for å advare innbyggerne, men de ble spredt av vinden, og befolkningen i Saint-Lô fikk ikke med seg den viktige nyheten. Nærmere 800 innbyggere døde den natten. Tapstallet ble ekstra høyt

fordi det var et fengsel i byen, og de innsatte, inkludert noen franske krigsfanger, kom seg ikke i skjul. Amerikanerne bombet Saint-Lô to ganger til i løpet av kampanjen, og etter dette var det nesten ingen ting igjen.

Første juli hadde overveiende amerikanske tropper erobret den viktige dyptvannshavnen Cherbourg. Framrykningen mot Saint-Lô startet 3. juli, men den amerikanske linjens vestlige flanke var myrlendt og over svømt, og hele den østlige flanken var under tysk observasjon. Det var bare rett nord og øst for Saint-Lô at den amerikanske 29. infanteridivisjonen var kommet nære byen. Landskapet som de amerikanske styrkene måtte gjennom, var et lappeteppes av små åkere omgitt av tykke jordvoller med enorme hekkevekster øverst. Dette ga dårlig sikt. I ettertid har kampene rundt byen fått navnet «Bataille des Haies» (kampen om hekkene). Tyskerne kunne lett forsvare dette landskapet, og hadde brukt ukene etter D-dagen på å konstruere sterke forsvar her. De amerikanske soldatene møtte hard motstand, men hadde lært mye om hekketopp siden landingen i juni, og nye teknikker ble tatt i bruk for å hjelpe troppene. Rhino-tanken,

også kalt for «The Cullin Hedgerow Cutter», som var utstyrt med redskaper til for å forsure tettvekst landskap, ble introdusert. Koordinering av luftstøtte til bakkestyrkene ble også forbedret.

Selv om fremgangen gikk sakte, var den jevn, og tyskerne ble gradvis presset tilbake. 11. juli sto amerikanernes 29. og 35. infanteridivisjon tre kilometer fra byen, men tysk artilleri gjorde tung motstand. Luftwaffe-generalen Eugen Meindl la merke til at amerikanerne hadde problemer med å erobre én strategisk viktig høyde, og satte inn nytt artilleri der. Under en amerikansk framrykking den 15. juli fikk 2. bataljon fra det 116. infanteriregiment et uventet forsprang på resten, og ble isolert og omringet øst for byen i en hel dag med lite forsyninger. De fikk tilnavnet «den tapte bataljonen». Amerikanerne slo tilbake et tysk angrep den 16., gikk til motangrep trass i tung artilleriild, og lyktes endelig med å erobre den strategisk viktige høyden som ga dem oversikt over hele Saint-Lô.

Tidlig på morgenen den 17. ble «den tapte bataljonen» funnet av forsterkninger fra 3. bataljon under befal av major Thomas D. Howie, men de måtte holde seg i ro resten av dagen, under tyske artilleriangrep. Da de to bataljonene fikk gjenopprettet kontakt med resten av de amerikanske styrkene, rakk Howie å melde at hans 3. bataljon var klar til å fortsette oppdraget kort tid før han ble truffet av en tysk

granat. Han døde etter to minutter, og bataljonene måtte holde seg i isolasjon en stund til. Tyskerne fortsatte bombardementet av de forskansede amerikanerne, og forsøkte seg på et angrep samme ettermiddag. Med støtte fra amerikanske stupbombefly ble dette slått tilbake, og tyskerne ble presset inn til bykjernen.

Men tyskerne manglet forsterkninger til å holde byen. I all hemmelighet begynte Meindl og generalstaben hans å planlegge retrett. 18. juli, etter at amerikanernes 115. infanteriregiment gjennomførte et angrep fra vest, rapporterte kommandøren at de møtte mindre motstand enn på lenge. Da major-general Charles H. Gerhardt fikk høre det, gjorde han klart til inntog, og la til at Howies styrker skulle følge dem inn. Dette som en hyllest til alle falne amerikanere som hadde kjempet om Saint-Lô.

Ved utkanten av byen ble den amerikanske kolonnen møtt av tysk artilleri, den siste tyske forsvarsringen (unntatt noen snikskytttere som holdt ut et par dager til) før kolonnen kunne entre den stort sett ødelagte byen. Major Howies lik ble plassert på panseret av den første jeepen som kjørte inn i byen. Dermed ble han symbolsk den første amerikanske soldaten inn i Saint-Lô. Liket hans ble deretter drapert i det amerikanske flagget, plassert ved en kirkeruin og avfotografert. Bildet og historien bak sirkulerte i amerikansk presse, men grunnet militær sensur fikk de bare lov til å kalle ham «Majoren av Saint-Lô».

Erobringen av byen hadde kostet dyrt, både for erobrene og byen. Mer enn 3000 amerikanske soldater mistet livet; det tyske tapstallet er ukjent. Over 90 % av Saint-Lô ble ødelagt av bombardementet, som til sammen kostet rundt 1000 sivile liv. Etter krigen ble det diskutert om byen skulle bli stående i ruiner som et minnesmerke. Den ble i stedet gjenoppbygd.

2. juni 1948 ble bykommunen tildelt den franske Æreslegionen og Krigskorset. Den irske forfatteren Samuel Beckett, som hadde vært aktiv i den franske motstandsbevegelsen, ga byen tilnavnet «Ruinenes Hovedstad».

GENERATION KILL

AM. DRAMA/ACTION

MINISERIE PÅ 7 SYV EPISODER

MANUS: EVAN WRIGHT, DAVID SIMON, ED BURNS

REGI: SUSANNA WHITE, SIMON CELLAN JONES

PRODUSENT: ANDREA CALDERWOOD

MED: ALEXANDER SKARSGÅRD, JAMES RANSONE, NEAL JONES, CHANCE KELLY, LEE TERGESEN, JON HUERTAS, STARK SANDS

TILGJENGELIG: HBO

På veien til Bagdad

20 år har gått siden USA invaderte Irak, og det har vært laget noen sterke filmer og serier om denne krigen. "Generation Kill" er den som lykkes best med å komme innpå de amerikanske soldatene.

■ Tekst: Nils Gjerstad

I ettertid må man si at amerikanernes invasjon fremstår som godt forberedt og profesjonelt utført, spesielt sammenlignet med russer-

nes kaotiske invasjon av Ukraina i fjor. Også amerikaneres utstyr og våpen i 2003 virker sofistikert og høyteknologisk overlegent i forhold til det man har sett at den russiske hæren stiller med.

Miniserien "Generation Kill" er basert på en bok av Evan Wright, som var journalist for magasinet Rolling Stone. Oppdraget hans er å følge de første US Marines-soldatene fra Kuwait og inn i Irak. Han lykkes med å komme nært innpå både menige og befal i Marine Corps' 1st Reconnaissance Battalion. Wright er en såkalt "embedded journalist", og er kledd i samme uniform som soldatene han følger. Spesielt er Wright flink på å gjengi humoren til de forskjellige soldatene, og også hvordan radiokommunikasjon i de pansrede kjøretøyene fungerer. Soldatene har forskjellige person-

ligheter, og enkelte har et mer utviklet moralsk kompass enn andre. Noen soldater modnes også i løpet av de intense dagene med mobil krigføring. På vei mot Bagdad møter soldatene flere utfordringer. Interaksjon med sivile irakere er også interessant. Serien viser også soldaters overtrappe mot sivilbefolkningen, hvor de ansvarlige soldatene må stå til rette for dette.

Det er flere skarpe observasjoner av offiserer her, trolig litt overdrevne, men likefullt treffende. Den aggressive sersjant-major, John Sixta (Jones), som alltid kjefter på soldater for

mindre uregelmessigheter, er en skikkelse som sikkert flere seere husker fra tiden på rekruttskole. En sterk motsetning til ham er den kloke og kunnskapsrike oberst Ferrando (Kelly), som har en slags mytisk status blant soldatene. Soldatene kaller ham Gudfaren, fordi hans stemme høres ut som Brando i gangsterfilmen fra 1972. Minst like interessant er den unge laglederen Brad "Iceman" Colbert, som viser utmerkede leder-egenskaper utover serien. Colbert spilles overbevisende av svenske Alexander Skarsgård, som nok har dratt nytte av sin tid i det svenske forsvaret for å påta seg denne rollen.

I etterkant har svensken fått en suksessfull Hollywood-karriere. Regien til Simon Jones og Susanna White er flott. Her er nydelige bilder av landskapet soldatene kjører gjennom, ikke minst den hete Kuwait-ørkenen. Kampsituasjoner, både i dagslys og mørke, er autentisk gjennomført. I urbane stridsscener brukes håndholdt kamera for å gi seeren en intens følelse.

Serieskaperne har tidligere laget den populære tv-serien "The Wire", som viser politiets arbeid med å få fanget narkobander i Baltimore. I "Generation Kill" følger TV-publikum

et team like tett og man får et visst innblikk i metoder og utstyr som anvendes. Hvis jeg skal si noe kritisk om "Generation Kill" er det kanskje at spenningen bygges godt opp i det amerikanerne nærmer seg Bagdad, men handlingen i Iraks hovedstad blir kanskje ikke fullt så intenst som en del av kamphandlingene på veien dit. Men tross alt er dette blant de mest autentiske filmene og seriene om amerikanske elitesoldater i krig.

AV JOHN BERG, MAJOR (R)
Forsvarsanalytiker

ISRAEL BOMBER IRAN?

Når dette leses er det muligens i nyhetsbildet at Iran installerer atomstridskoder på sine Sedjil-2 og -3 to- og tre-trinns ballistiske missiler. Sistnevnte kan nå mål i hele Europa. Om eller når Israel reagerer får vi se, men i januar gjennomførte israeleme øvelse Juniper Oak 23.2, med meget sterk amerikansk støtte. Iran ble «bombet», Irans støttespillere i Syria, Libanon og Gaza, og russeme i Syria, ble nøye vaktet. Israelske spesialstyrker var åpenbart «langt inne i» fiendtlig område. Øvelsen ble avsluttet med CSAR (Combat Search and Rescue), som er et kompromissløst ledd i israelske operasjoner.

Juniper Oak-øvelsen synes å ha hatt som utgangspunkt at Israel kanskje kan ødelegge Irans kjernefysiske kapasiteter og mere til, men neppe samtidig forsvare seg alene mot gjengjeldelse fra Iran og iranemes støttespillere i Syria, Libanon og Gaza. Derfor den store amerikanske deltakelsen, skriver Babak Taghvaei i Air Forces Monthly juni 2023. Det ble også brukt mye skarpe presisjonsvåpen over et israelsk øvingsfelt. Karakteristisk nok ble øvelsen nøye overvåket av et russisk A-50U Mainstay AEW&C (Airborne Early Warning & Control) fly fra Hmeimin flystasjon i Syria; og for øvrig av et tyrkisk E-7T Peace Eagle AEW&C fly fra Konya i Tyrkia.

A 50 U Mainstay.

Det var ikke bare US Air Force som deltok, men også US Army's flystyrker med blant annet AH-64E Apache Guardian angrepshelikoptre, og US Navy med hangarskipet USS George H.W. Bush. Herfra observerte Israels forsvarssjef, general Herzi Halevi, og sjef US CENTCOM (Central Command, Midt-Østen, Gulfen m. v., general Michael Kurilla, øvelsen. Et særdeles interessant innslag var syv B-52H langtrekkende bombefly non-stop tur-retur fra USA, tre av dem som reserve mens fire gjennomførte operasjoner. B-52H'ene kom fra Minot flystasjon, North Carolina. På turen over Atlanteren og Middelhavet ble de støttet av 13 tankfly; ti KC-135 og tre KC-46 som opererte fra Bangor i USA, Rota i Spania og Souda i Hellas. B-52H'ene opererte over det østlige Middelhavet og Israel i over en time før de returnerte på direkten. B-52H har stor kapasitet til å operere med langtrekkende kryssermissiler, og det kan være grunn her til å minne om et moment det tross gjentatte forsøk har vist seg vanskelig å plassere i norsk debatt: Den første amerikanske hjelpen til Norge i krig kan godt bli langtrekkende bombefly som kommer over Arktis med store antall presisjonsvåpen og støttet av intens elektronisk krigføring.

Russiske deployeringer av jagerfly på Franz Josef Land og Novaja Zemlja kan tyde på at russeme erkjenner dette litt bedre enn vi gjør. B-52 fløy første gang 15. april 1952 og US Air Force planlegger å holde 76 B-52 i tjeneste til etter 2050. De vil snart få nye Rolls-Royce F130 motorer og mye ny avionikk og systemer for elektronisk krigføring etc., og vil da skifte betegnelse fra B-52H til B-52J. US Air Force's planer for langtrekkende bombefly omfatter

B 52 Stratofortress.

225 fly. Av disse vil 76 i overskuelig fremtid være B-52J, mens de langt nyere B-1B og B-2A vil gå ut av tjeneste grunnet høye driftsutgifter. Det skulle bety at det vil bli produsert 149 av den nye B-21A Raider. Offisielt snakker man om «minst hundre» Raider men man nevner også «opp mot to hundre». Øvelse Juniper Oak 23.2 demonstrerte uansett av langtrekkende bombefly kan bli et meget viktig innslag i USAs hjelp til allierte i krig.

De israelske flystasjonene som ble brukt på øvelsen var Nevatim, Tel Nof, Hatzor, Hatzerim og Palmachim. Det ble interessant nok også fløyet amerikanske transportfly og støtte fra El Udeid i Qatar, kampfly fra Muwaffaq Al-Salti i Jordan og Prince Sultan i Saudi-Arabia, og MQ-9 Reaper droner fra Ali Al-Salem i Kuwait. I lys av den angivelige tilnærmingen mellom Iran og Saudi-Arabia er det jo interessant at sistnevnte stilte rullebaner til disposisjon mot førstnevnte. Totalt deltok 117 fly, 15 helikoptre og fire droner i øvelsen.

MQ-9 Reaper.

Et annet interessant innslag var at det ble fløyet inn to US Army M142 HIMARS systemer for langtrekkende presisjonsild, velkjente fra krigen i Ukraina. Kanskje like interessant er det at mens det deltok noe over 1.500 israelske personell, deltok det mer enn 6.400 amerikanere, rett nok de fleste av disse selvsagt om bord på USS George H.W. Bush med støttefartøyer. Øvelse Juniper Oak 23.2 må vel ses som et overtydelig signal til Iran; og kanskje til andre også.

HIMARS.

KONGSBERG

ONE SYSTEM

- TO GROW WITH

MIX OF MISSILES

- FOR MISSION FLEXIBILITY

EVOLUTION CONTINUES

- APPROACHING FULL SPECTRUM AIR DEFENCE

AIM-120 AMRAAM

AMRAAM Extended Range (ER)

AIM-9X Sidewinder

www.kongsberg.com

NASAMS
Air Defence System

Offisersbladet ønsker alle lesere
en riktig god sommer!

